

I / Y

I** zie Hi / y**

I** zie J / Y**

Yacus zie **Eachus**

Ibadalle van Libia zie **Ybodalle van Hybria**

Yberia h) Iberië, ² voormalig Georgisch koninkrijk in de Kaukasus, met als hoofdstad Mtskheta ³ – zie ook **Libia 1** en **Libra**; i) **Yberia** – in Asia; *Alexander*: boek VII, r. 1311; i) **Yberia** – Saraceens koninkrijk in Groten Asia van koning Ibadalle van Libia – neemt deel aan de belegering van Constantinopel <[Libia]> *Limborch*: boek VIII, r. 895; [boek IX, r. 693]; i) **Yberia** – Saraceens koninkrijk van Ybodalle; *Limborch Frg*: H53, r. 50; i) **Yberia** – Saraceens koninkrijk in Groes-Assia van koning Ybodalle van Hybria – verder als boven <Hybria> *Lymburch*: boek VIII, r. 894; boek IX, r. 683; i) **Yberia** – in Asia; *Troyen*: r. 28846.

Yberne zie **Hybernien**

[Ybodalle] zie **Ybodalle van Hybria**

Ybodalle van Hybria e) **Ibadalle van Libia** – Saraceens koning van Yberia – afkomstig uit Libie [?]; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel – gedood door de graaf van Athenen <Bodal, van Libia Ibadalle> *Limborch*: boek VIII, r. 895; boek IX, r. 693; e) **[Ybodalle]** – Saraceens koning van Yberia <Ybodalle[.]> *Limborch Frg*: H53, r. 50; e) **Ybodalle van Hybria** – Saraceens koning van Yberia; g) verder als boven <van Hybria Ybodalle, Ybodalle> *Lymburch*: boek VIII, r. 894; boek IX, r. 683.

Ybor a) in hs.: Worre, lees: Uvorre; e) **Ybor** – Saraceens emir; f) zoon van Tempiers – broer van Comijs, Gyberijc, Corineus en Kagani; g) vecht in het leger van Agulant tegen Karel de Grote – gedood door een ridder uit Nerboene <[Uvorre], Ybore, [Worre]> *Lorreinen O*: r. 349, 364, 368.

Ichthiofagiten zie **[Ichthiofagiten, die]**

[Ichthiofagiten, die] a) or. Ichthiofagi, lett. de Viseters – exotisch monstervolk – dezelfde als **die Faunone**; e) **Ichthiofagiten** (hs. .x. xiofagiten) – volk dat

---

1. <http://cf.hum.uva.nl/dsp/scriptmanent/remlt/remltindex.htm>

2. http://en.wikipedia.org/wiki/Caucasian_Iberia

3. http://cf.hum.uva.nl/dsp/scriptmanent/Google_Earth/Mtskheta.kmz

woont aan de rivier Ebigmaris in Endi; g) “Liede die wel vesse verbiten”; *Alexander*: boek IX, r. 1215.

[Ida] 1 a) Ida van Neder-Lotharingen ¹ († 1113); b) dochter van Godfried met de Baard, hertog van Neder-Lotharingen – echtgenote van Eustatius II van Boulogne – moeder van Eustatius III van Boulogne, Godfried van Bouillon en Boudewijn I van Jeruzalem; e) **[Ida]**; f) moeder van Godefert van Bulioen <Iden> *Boudewijn*: r. 197; e) **Yda** – gravin van Boenen; f) dochter van Helias en Clarisse – echtgenote van Eustachius van Boenen – moeder van Godevaert, Boudewijn en Eustachius; *Helias Prz*: p. 70, 73, 76, 81-83.

Yda 2 h) de berg (Phrygia) Ida bij Troje, de huidige Kazdagi ² in het noordwesten van Turkije – waar Paris zijn oordeel uitsprak over Juno, Minerva en Venus – zie ook **Ydensche** en **Ydeus 2**; i) **Yda** – bos (bij Troje); *Troyen*: r. 26856.

Ydaine zie **Ydeine**

Ydas zie **Ydras**

Ydaspes zie **[Hydaspes, die]**

Ydeine a) or. Ydain; e) **Ydeine** – jonkvrouwe; f) echtgenote van Druidein; g) geliefd door Walewein – is Walewein ontrouw o.a. met een in een dwerg veranderde ridder – geliefd door Druidein – door Walewein aan Druidein tot echtgenote geschonken <Ydaine, Ydainen, Ydeinen> *Ragisel*: r. 1108a, 1218, 1224, 1230, 1240, 1250, 1276, 1295, 1307, 1312, 1339, 1378, 1399, 1427, 1446, 1454, 1463, 1491, 1721, 1775, 1831, 1869, 1886, 1894a, 1898, 1905, 1926, 1932, 1950, 1952, 1975, 1982, 1986, 1992, 1997, 2012, 2018; fragm. Ab, r. 504, 505, 547, 632, 644, 653, 659, 665; fragm. Ac, r. 690; fragm. Ad, r. 915.

Ydel j) or. Idel, d.i. Liddel Castle, ³ in Roxburghshire, Schotland, (vermoedelijk) gelegen iets ten noorden van Newcastleton, ⁴ waar de fundamenten van een kasteel bewaard gebleven zijn – deze ‘motte-and-bailey’-burcht zou tussen 1115 en 1118 gebouwd zijn op de plaats waar de rivier de Liddel samenvloeit met de rivier de Esk door de Normandiër Ranulf I de Soules, een succesvol ridder uit de entourage van prins David van Schotland; k) **Ydel** – kasteel waar Ferguut overnacht op weg naar de Zwarte Rots en waar hij kennis maakt met Galiene; *Ferguut*: r. 1158.

Ydelbalch a) lett. leegbuik; e) **Ydelbalch** – wolfje; f) zoon van Ysegrym en Eerswijnde – broer van Nymmer Sat; *Reynaert Prz*: r. 3764; e) **Ydenbalch** – wolfje; f) zoon van Ysegrim en Eerswijn – broer van Selden Sat; *Reynaerts Hst*: r. 4959.

Ydelheit a) or. Oiseuse, d.i. ‘niets doen’, allegorie ⁵ – gebruikelijker in het Middelnederlands lijkt de vertaling ‘Ledigheid’ (Vgl. Heinrics vertaling *Die*

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Ida_of_Lorraine

2. http://cf.hum.uva.nl/dsp/scriptmanent/Google_Earth/Kazdagi.kmz

3. http://en.wikipedia.org/wiki/Ranulf_I_de_Soules

4. http://cf.hum.uva.nl/dsp/scriptmanent/Google_Earth/Newcastleton.kmz

5. <http://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

Rose, ed. Verwijs, r. 564: “Ic doe mi heten Ledicheide”); e) **Ydelhede** – vrouwe, baron van Cupido: “Ver ydelhede die gardeniere / quam voren metter meester baniere”; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 1055.

Ydenbalch zie **Ydelbalch**

Ydensche n) afgeleid van de Ida, berg bij Troje (zie **Yda 2**); o) **Ydensche** – gezegd van een onderaardse schuilplaats; *Troyen*: r. 32804.

Ydeus 1 e) **Ydeus** – kluizenaar; *Cassant*: r. 20.

Ydeus 2 h) de berg Ida (Psiloritis)¹ op het Griekse eiland Kreta – waar Zeus / Jupiter zou zijn opgevoed – zie ook **Yda 2**; i) **Ydeus** – berg op Crete; *Troyen*: r. 35756; j) **Ydeus** – berg op Creten; *Troyen Prz*: fol. 135ra.

Ydeus zie **Ydier 1**

Ydia zie [**Hydia**]

Ydier 1 a) or. Yder²; b) zoon van Nuc / Nut – echtgenoot van Guenloie; e) **Ydier** – koning, Tafelronde-ridder; g) aanwezig op Kamaloet als de dag van het toernooi nadert – onder wiens aanvoering de Tafelronde-ridders Lanceloet van Lac bespotten; *Lanceloet*: boek II, r. 19657, 19669, 19677, 20521, 20594, 20603, 21536; e) **Ydier** – ridder van koning Artur; f) zoon van koning Verminc <Ydiers> *Mouwen*: r. 23, 27; e) **Ydeus** – Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec – verslagen; *Torec*: r. 3391; e) **Ydier** – ridder, in dienst van koning Artur <Ydiere> *Walewein*: r. 3198.

Ydier 2 e) **Ydier**; *Ongeïdentificeerd 2*: r. 72.

Ydier zie **Ydier van Cornuale**

Ydier zie **Ydier van Scollant**

Ydier van Cornuale a) or. Yder, koning van Cornoaille; e) **Ydier van Cornuale** – koning van Cornuale, leenman van koning Artur; g) één van de ‘tien koningen’ die strijden tegen koning Artur – legeraanvoerder tegen de Sennen in Clarence – later [?] in koning Arturs dienst <Ydier, Ydiers, Ydier van Cornualge, Ydire> *Merlijn*: r. 10452-10453, 11253, 11312, 11317, 11321, 11337, 13409, 14273, 14343, 14509, 14617, 14649, 14657, 14968, 15733, 15762, 15990, 20027, 20179, 20847, 20868, 20881, 20898, 20934, 20974, 20975a, 20977, 20981, 27194.

[Ydier van Noyors] a) or. Yder de la Terre as Norois; e) **[Ydier van Noyors]** – ridder, in dienst van koning Leodegan van Carmelide en van koning Artur; g) legeraanvoerder tegen koning Rioen van Denemarke en de Sennen in Carmelide <Ydiers van Noyors> *Merlijn*: r. 22716.

Ydier van Scollant a) or. Yder d’Escoce; e) **Ydier van Scollant** – Tafelronde-ridder; g) vecht met Lanceloet van Lac, tot zij erachter komen beiden ridder van de Tafelronde te zijn <van Scollant Ydier, Ydiere, Ydire> *Lanceloet*: boek III, r. 14136a, 14138, 14157, 14173, 14175, 14185, 14195, 14198, 14200, 14208,

1. http://cf.hum.uva.nl/dsp/scriptmanent/Google_Earth/Ida_Psiloritis.kmz

2. <http://www.vanatotzreeks.nl/lemma.php?letter=Y&categorie=0&t=140>

14229, 14256, 14296; e) **Ydier van Scollant** – ridder, later Tafelronde-ridder – woont in Scollant; f) geliefde en later echtgenoot van Belinette; g) als enige in staat de vijf ringen van het lichaam van de dode Ragisel af te nemen – helpt Walewein in diens strijd tegen Gygantioen en doodt de beer – vecht tegen de boze Lanceloet van Lac, gesust door Bohord <Ydier, Ydiers, Ydir, Ydire> *Ragisel*: r. 2426a, 2535, 2568, 2586, 2595, 2608, 2620, 2724, 2732, 2741, 2746, 2748, 2752, 2768, 2775, 2787, 2844, 2867, 2879, 2902, 2915, 2940, 2949, 2956, 2976, 2976a, 2978, 2997, 3013, 3015, 3025, 3035, 3038, 3040, 3048, 3064, 3069, 3096, 3136.

Ydipus a) Oidipous / Oedipus, ¹ koning van Thebe; b) zoon van koning Laius van Thebe en Iocaste – echtgenoot van Iocaste – vader van Polynices en Eteocles; d) toen zijn ouders het Orakel van Delphi raadpleegden in verband met hun kinderloosheid voorspelde het orakel dat als zij een zoon zouden krijgen deze zijn vader zou doden en zijn moeder zou huwen; e) **Ydipus**; f) vader van Etiocles en Polinices; g) doodt zijn vader, huwt zijn moeder, verwekt bij haar twee tweelingen en steekt zichzelf de ogen uit als hij zijn afkomst ontdekt; *Alexander*: boek I, r. 950.

Ydir zie **Ydier van Cornuale**

Ydir zie **Ydier van Scollant**

Ydome zie **Dido**

Ydomeneus a) or. Idomeneus, koning van Kreta; d) met wie Dictys de Kretenzer, een Grieks pseudo-auteur (over de Trojaanse Oorlog), meekomt; e) **Ydomeneus** – afkomstig uit Crete; f) echtgenoot van Therasys – vader van Climena; g) bondgenoot van de Grieken in de oorlog tegen de Trojanen om Helena – vlucht vanuit Nithene na de val van Troje naar zijn eigen land Crete en neemt na de moord op Aghamennon diens zoon Orestes 1 mee – bij wie Ulixes tijdelijk verblijft op Crete bij de terugtocht van de Grieken na de val van Troje – verdreven uit zijn land <Dyomedes, Ydomeus, Ydomenus> *Troyen*: r. 7135, 9875, 26922, 33924, 33934, 33940, 34093, 34098, 34309, 34347, 34685, 35767.

Ydomeus a) or. Ipomenes; e) **Ydomeus**; g) bondgenoot van de Grieken in de oorlog tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 9647.

Ydomeus zie **Ydomeneus**

[Ydonas] a) or. Ydonas; e) **[Ydonas]** – ridder, in dienst van koning Artur; g) tijdens een uit de hand gelopen toernooi te Logres zwaar verwond door Gawyn <Ydonase> *Merlijn*: r. 29331.

Ydonie a) vermoedelijk een sprekende naam: 'idoine' betekent in deze context zoveel als 'plezierig'; e) **Ydonie** – Saraceense prinses; f) dochter van koning Yvorijn; *Huge V*: r. 300, 319.

Ydonie zie **Dido**

---

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Oidipous>

Ydor vander Baser Rivire e) **Ydor vander Baser Rivire** – koning in het land van de Baser Rivire; f) echtgenoot van Tristoise – vader van Torec; g) vindt een meisje in een ton aan zee, doopt haar en trouwt haar als zij opgegroeid is – aanwezig bij het huwelijk van Torec en Miraude – sterft <Ydor, Ydors, Ydors vander Baser Rivire, Ydor van Baser Rivire> *Torec*: r. 157, 182, 205, 271, 369, 455, 1436, 1518, 2161, 2277, 2871, 3076, 3746, 3748, 3763, 3778.

[Ydoras] a) or. Zidras, Saksisch koning; e) **[Ydoras]** – heidens koning – één van de Sennen, in dienst van koning Rioen van Denemarke; g) in Carmelide verslagen <Ydorasse> *Merlijn*: r. 23907.

Ydoris zie **Ydorus**

Ydorus a) or. Ydorus; e) **Ydorus** – jonkvrouw aan het hof van Gadifeer van Pheson; g) verliefd op Betijs – doet mee aan het Koningsspel <Ydoruse> *Cassamus*: r. 481, 1151, 1292, 1305, 1439, 1518, 1651, 1747; e) **Ydoris**; *Cassamus L*: fol. 1Vb, 17.

Ydras e) **Ydras** – kasteelheer; g) vertelt Torec over het Scep van Aventuren <Ydas> *Torec*: r. 2261, 2283, 2301, 2633, 2634.

Ydüme zie **Idumee**

Idumee h) Idumea / Edom, het land van de nakomelingen van Esau, de stamvader van de Edomieten, gelegen ten zuiden van de Dode Zee; i) **Ydümeen** – land van herkomst van hulptroepen “ruters mit ghescut” en “clovers die stenen worpen” van Julius Cesar; *Caesar Prz*: fol. 30v, 32r; i) **Idumee** – woestenij; *Limburch*: boek XII, r. 2; i) **Ydüme** – woestenij; *Lymburch*: boek XII, r. 2.

Ydümeen zie **Idumee**

Ydümeen, die a) de Edomieten, de nakomelingen van Esau (*Genesis* 36); d) leven ten zuiden van de Dode zee; e) **die Ydümeen** – volk in Arabia; *Alexander*: boek VII, r. 1112.

Iechemas zie **Jechemas**

Iechemias zie **Jechemas**

Iedars a) mogelijk een variant van Ydier; e) **Iedars** – ridder in dienst van de koningen Ban en Bohort en van koning Artur – toegenaamd: die Brune; *Merlijn*: r. 13832.

Yeheritos zie **Eritos**

Iennyn zie **Haiwidis**

Yerapolyn zie **[Hierapolin]**

Ierlan(d)t zie **Irlant**

Iernes zie **Gernas**

Yersche zie **Yrsche**

Yersche(n) zie **Yrschen, die**

Yersike h) Yerseke¹ op het huidige schiereiland Zuid-Beveland in Zeeland;
 i) **Yersike** – geplunderd door de Noormannen onder leiding van Godevaert van Deenmerke; *Denensage*: r. 626.

Yersschen zie **Yrschen, die**

Yesegrym zie **Ysengrijn**

Yeve zie **Eva**

Yewe a) or. Yon de Gascoigne, koning van Gascogne; b) zoon van Antiaume d'Aquitaine – broer van Clarice – vader van Hélisant, Clarisse (de echtgenote van Girbert de Mez), Aiglentine de Gascogne en Simon de Tailleborc;
 e) **Yewyn** – koning van (o.a.) Gascoengen – verrader; f) vader van Clarisse – schoonvader van Reynout; g) door Ridsaert, Adelaert, Wridsaert en Reynout bijgestaan in de strijd tegen Spangen – weigert aanvankelijk de vier Heemskinderen uit te leveren aan Karel de Grote en schenkt Reynout zijn dochter Clarisse tot vrouw – verraad de Heemskinderen aan Karel de Grote door hen onder een vals voorwendsel naar Vaucoloen te sturen – trekt zich na zijn verraad terug in het klooster Beurepaer – door Roelant gevangengenomen maar op voorspraak Clarisse door Reynout van de galg gered <Yewijn, Yewyns, Ywijn> *Heemskinderen*: p. 59-62, 64-68, 124-131, 137, 138, 142, 144, 147-152; e) **Yve** – koning van Gascongen; f) vader van Claradys – schoonvader van Reynolt; g) wiens vader en broers door Safforet gedood zijn – verraad Ritzart, Fritzart, Adelhart en Reynolt aan Karle – trekt zich terug in het klooster Beaurepar <Ive, Yven, Ywen> *Reinolt*: r. 2529, 2532, 2535, 2539, 2541, 2545, 2561, 2562, 2572, 2594, 2598, 2609, 2614, 2628, 2757, 2787, 2792, 2823, 2839, 2877, 2925, 2928, 2987, 7399, 7416, 7422, 7430, 7446, 7447, 7465, 7489, 7493, 7495, 7592, 7629, 7631, 7633, 7667, 7684, 7744, 8041, 8729, 8739, 9363, 9380, 9388, 9416, 9470, 9694, 9697, 9709, 9717, 9732, 9734, 9752, 9694, 9697, 9709, 9717, 9732, 9734, 9752, 9756, 9761, 9806, 9860, 9908, 10026, 10040, 12043; e) **Yewe** – koning van Gasscoengen; f) vader van Clarissie – grootvader van Adelaert; g) verder als boven <Yewen, Yewes, Yve, Yven, Ywe, Ywen> *Renout*: r. 308, 311, 314, 322, [326], 330, 356, 371, 387, 393, 405, 411, 319, 428, 435, 453, 458, 473, 509, 515, 617, 653, 664, 667, 677, 704, 721, 725, 755, 762, 781, 789, 860, 865, 876, [881], [885], 887, [984], 1070, 1081, 1113, 1121, 1134, 1136, 1159, 1231, 1234, 1264, 1268, 1273, 1302, 1309, 1327, 1331, 1336, 1427, 1527.

Yewein zie **Ywein 1**

Yfenijs zie **Fenicen**

Yfte zie **Hijfte**

Ygerne a) Ygerna (Welsh: Eigr); b) echtgenote van hertog Gorlois van Cornwall – in de *Historia regum Britanni(a)e* wordt met geen woord over een kind gerept – bij Robert de Boron heeft zij aanvankelijk één dochter (van Gorlois) die met koning Loth van Orcanie huwt, maar later worden haar meer dochters

---

1. http://cf.hum.uva.nl/dsp/scriptamanent/Google_Earth/Yerseke.kmz

toegedicht, die huwen met respectievelijk Neutre (Mnl. Ventre), Urien en Karadan – moeder van Morgain de Fee – na de dood van Gorlois echtgenote van koning Uter Pendragon van Britannië – moeder van Artur; e) **Ygerne** – hertogin van Tintaniel, later koningin; f) echtgenote van de hertog van Tintaniel – moeder van drie [?] dochters – grootmoeder van Gawin, Garies, Guheries en Acgraweyn en Mordres – moeder van koning Artur met koning Uter Pandragoen als vader – echtgenote van koning Uter Pandragoen; g) ziekelijk begeerd (amor hereos) door koning Uter Pandragoen – weigert zijn liefde te beantwoorden – met hulp van Merlijn bedrogen door Uter Pandragoen in de gedaante van haar echtgenoot, die Artur bij haar verwekt in de nacht dat haar man sterft – op gunstige voorwaarden getrouwd met koning Uter Pandragoen, maar weet tot haar schaamte niet wie de vader is van haar kind <Ygernen> *Graal*: r. 7339, 7366, 7376, 7395, 7400, 7437, 7453, 7550, 7561, 7568, 7573, 7579, 7591, 7600, 7609, 7629, 7632, 7741, 7857, 7880, 8045, 8069, 8182, 8223, 8256a, 8377, 8550, 8663, 8676, 8928, 9185; e) **Yguerne** – hertogin van Tintageel, later koningin van Engeland; g) begeert [?] Uterpandragoen; *Lantsloot*: r. 20; e) **Ygerne**; f) echtgenote van de hertog van Tintavel – moeder van Ermesint en nog een dochter uit haar eerste huwelijk – moeder van koning Artur van Bertanien met Uter-Pandragoen als vader – later echtgenote van koning Uter-Pandragoen; g) bedrogen door Uter-Pandragoen, die de gedaante van haar echtgenoot heeft aangenomen – trouwt met Uter-Pandragoen als blijkt dat haar echtgenoot dood is – moeder van vijf dochters <Ygernen> *Merlijn*: r. 10627, 10637, 10648, 12952, 16393.

Ignores zie **Pignores**

Yguerne zie **Ygerne**

IHC zie **Jhesus Kerst van Nazarene**

IHS zie **Jhesus Kerst van Nazarene**

IJsane zie **Ysane**

Ysbrant e) **Ysbrant** – doopnaam van **Corborijn**; *Malegijs*: p. 140.

Ijste zie **Hijfte**

Ijvorijn zie **Yvorijn van Mombrant 3**

Ykya zie **Yla**

Ycris h) or. Icris / Duras – Duras ¹ in Gascogne in het zuidwesten van Frankrijk;

i) **Ycris** – plaats van herkomst van Nathas' echtgenote; *Meluzine*: fol. A5ra.

Yla h) het eiland Elba, ² Italiaans eiland in de Ligurische Zee ter hoogte van Toscane;

i) **Yla** – koninkrijk van koning Abas van Pepulone – bondgenoot van Eneas van Troyen tegen Turnus c.s.; *Troyen*: r. 38765; i) **Ykya** – eiland – koninkrijk van koning Alijs van Pepuloene – verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 152va.

---

1. http://cf.hum.uva.nl/dsp/scriptmanent/Google_Earth/Duras.kmz

2. http://cf.hum.uva.nl/dsp/scriptmanent/Google_Earth/Elba.kmz

Yle h) het Ile-de-la-cité,¹ eiland in de rivier de Seine midden in Franse hoofdstad Parijs;
 i) **Yle** – eiland in de Seine – waar een tweekamp plaatsvindt tussen Fellon en koning Artur; *Lanceloet*: boek IV, r. 9874; i) **die Yle** – eiland – waar de tweekampen naar aanleiding van de vete tussen Garijn c.s. namens Yoen en Gelloen c.s. namens Otte plaatsvinden; *Lorreinen O*: r. 3560.

Ylia j) or. Ilia; k) **Ylia** – één van de zes poorten van Troje; *Troyen*: r. 3013.

Yliericom h) Illyricum, klassieke benaming voor de gehele Adriatische kuststreek;
 i) **Yliericom** – land, aan zee gelegen – waar Antenor c.s. de stad Corchiere sticht na de vlucht uit het verwoeste Troje; *Troyen*: r. 33334.

Ylioën 1 h) Ilion / Ilium, poëtische benaming voor Troje, historische stad in Phrygië, Klein-Azië (zie **Troje**); i) **Ylioën** – burcht op een hoge rots in Troyen van koning Priamus <Ilioën, Ilion, Ylion> *Troyen*: r. 2905, 2919, 2953, 3037, 3825, 11811, 23581, 25774, 31682, 31947, 32326, 33165, 35761; i) **Ylion** – burcht (het latere Troeyen); *Troyen Prz*: fol. 135ra.

Ylioën 2 i) **Ylioën** – toren in Nuwe Troyen (in Epierius) waar Astionacta vanaf geworpen werd (tijdens het kijken naar een toernooi); *Troyen*: r. 36095;
 i) **Ylion** – toren in Nieuwe Troeyen (in Eyperen) – door een steen waarvan Astronacca gedood wordt tijdens de bouw; *Troyen Prz*: fol. 136vb.

Ylioën 3 i) **Ylioën** – stad / burcht op het Cecile (van koning Achistes) – gesticht door Eneas van Troyen (bij Anchises' graf) in de (nieuwe) stad Achista, waar een deel van Eneas' volgelingen achterblijven; *Troyen*: r. 37117; i) **Ylion** – burcht op Cecylien, verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 143ra.

Ilion zie **Ylioën 1**

Ylion zie **Ylioën 1 & 2 & 3**

Ylionix zie **Yloneus**

Ilomene zie [**Hylonomee**]

Ylomeus zie **Yloneus**

Ylonomee zie [**Hylonomee**]

Yloneus a) or. Ilioneus; e) **Ylionix** – Trojaans ridder, bode in dienst van Eneas; g) gaat voor Eneas op zoek naar proviand op de kust van Libia en komt zo in Karthago bij Dido, waar zij mogen blijven – in Italië geland, gaat hij voor Eneas als bode naar koning Latinus; *Eneide*: r. 270, 464, 3888, 3897, 3910;
 e) **Yloneus** – Trojaan; g) gaat met Eneas van Troyen c.s. mee op zijn zwerftocht na de val van Troje – herenigd met Eneas in Carthago – als bode naar koning Latyn van Lacie voor het eerste bezoek – strijdt mee tegen Turnus c.s. <Eleonus, Ylomeus> *Troyen*: r. 36744, 36800, 37327, 38476;
 e) **Yloneus** – Trojaan; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 140va, 141ra, 144rb, 150vb.

Ylus 1 i) **Ylus** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Lymburch*: boek XII, r. 210.

---

1. [http://cf.hum.uva.nl/dsp/scriptmanent/Google_Earth/Île de la Cité.kmz](http://cf.hum.uva.nl/dsp/scriptmanent/Google_Earth/Île%20de%20la%20Cité.kmz)

Ylus 2 a) Ilos / Ilus – waarschijnlijk samenvoeging / contaminatie van Ilus I, de zoon van Dardanus, en Ilus II, de zoon van Tros; b) (achterklein)zoon van Dardanus – voorvader van Laomedon en Priamus – nakomeling van Jupiter – verwant van Assaracus; d) legendarisch stichter van Ilium / Troje; e) **Ylus** – koning; f) nakomeling van Dardanus – voorvader van koning Assaracus, van koning Lamedon en koning Priamus; g) heeft Ylium c.q. Troye gesticht – heeft een Pallas-tempel gebouwd <Ilus, Luse> *Troyen*: r. 23579, 23587, 25860, 38235; e) **Ylus**; g) aangeropen door Ascanius; *Troyen Prz*: fol. 149vb.

Ymantzen i) **Ymantzen** – bondgenoot van Baligain in de strijd tegen Karll Meynet; *Meinet*: r. A477, 48.

Immanuel a) Emmanuel / Immanuel, lett. God met ons (*Jesaja* 7: 14; *Matteüs* 1: 23) – als synoniem gebruikt voor zowel God als Jezus Christus; e) **Immanuel**; *Florigout*: r. 5396.

Ymbreus a) or. de centaur Imbreus; e) **Ymbreus** – een Centauroen; g) vecht op de bruiloft van Pierocheus en Ypodamie – gedood door Drias; *Troyen*: r. 27250.

Ymeine zie **Nymiane**

Ymmag(h)en zie **Nimagen**

Imme e) **Imme** – vrouwen naam; g) naam die een “warmoesdeerne” zich grappend aanmeet bij de intocht van Alexander de Grote in Babilonien, vermoedelijk omdat hij (te) chic is; *Alexander*: boek V, r. 1012.

Ympirus zie **Empurius**

Inde k) **Inde** – wapen van Olyvere; *Meinet*: r. A414, 52.

Inde zie **India 1**

Inde zie **Inden, die**

Inde zie [**Indus, die**]

Indegale h) or. Ingegal – mogelijk een fantasienaam – gebruikelijk is de duiding Galloway (zie **Galvoye**), de regio rond het huidige Dumfries¹ in het westen van Schotland, op basis van het tekstgegeven dat Indegale aan de Ierse Zee ligt; i) **Indegale** – land waar Pertsevale terecht komt tijdens de jacht op het Witte Hert; *Ferguut*: r. 177.

Indegge Esti h) vrijwel zeker verminkt, maar ondanks de bijbelse context onidentificeerbaar: Die coninc van Makabeuschen sande, / Die coninc van Indegge Esti, / Entie coninc van Synay; i) **Indegge Esti** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek V, r. 2115.

Inden zie **India 1**

Inden zie [**Indus, die**]

Inden, die a) de Indiërs; e) **die Inden** – volk / leger uit Endi onder leiding van koning Porus van Endi; g) bondgenoten van koning Daris van Percen – vechten gezeten op olifanten – tegenstanders van het Griekse leger onder leiding van

---

1. http://cf.hum.uva.nl/dsp/scriptamanent/Google_Earth/Dumfries.kmz

Alexander de Grote – uiteindelijk verslagen <Dindij, Inde, Indenheren>
Alexander: boek IV, r. 1197; boek IX, r. 201, 378, 390, 393, 398, 431, 545, 699, 708, 953; boek X, r. [598], [671], 866, 886; fragm. E II, r. 414; e) **die Inde** – toenaam van **Aristomines die Inde**; *Alexander*: boek V, r. 29; e) **die Inden** – de inwoners van Yndien; *Heimlichkeit*: r. 1469; e) **die Insce** – volk / leger uit Indie d.w.z. het leger van Claris van Indie; *Cassamus*: r. 1103; e) **die Inden** – volk / leger uit India; g) belegeren mede Constantinopel; *Lymburch*: boek XII, r. 473; e) **Indien** – inwoner uit India 1 of Hoeft Endi; g) een Indisch dichter [?] heeft Briseida een zeer fraai kleed gegeven; *Troyen*: r. 15959.

In den Inganc zie **Levenganc**

Indi zie **India 1**

[**Indi, Minder**] zie [**Minder Indi**]

Indi, Zee van zie [**Indsche See, die**]

India 1 h) Indië, ongeveer het huidige India en Pakistan – vermaarde vindplaats van goud en edelstenen en andere kostbaarheden – in de Middelnederlandse epiek nogal vaag gesitueerd: ook wel mythisch land voorbij het Midden-Oosten – zie ook [**Hooft Endi**] en [**Minder Indi**] – hetzelfde als [**Grote India**] – zie ook [**Clein India**]; i) **Endi** – wonderbaarlijk en rijk werelddeel, vernoemd naar de rivier de Indus – gelegen tussen de Caucasus, de Rode See en Oceanus, tussen de rivieren Indus en Ganges – met 44 koninkrijken en 5000 steden – waar de zon opkomt – koninkrijk, o.a. van koning Porus van Endi <Inden, Indi, India, Indien> *Alexander*: boek I, r. 145, 1017, 1151; boek III, r. 794; boek IV, r. 267; boek V, r. 820; boek VI, r. 983, 1127; boek VII, r. 861, 884, 889, 904, 913, [1011], 1649; boek VIII, r. 977; boek IX, r. 4, 21, 38, 85, 212, 358, 789, 1057; X: 322, 343, 347, 965, 1232; i) **Ynden** – Saraceens koninkrijk; *Buevijn*: fol. L3v; i) **Yndien** (or. Indi) – “Die van Yndien” – voorbeeldig land qua (koopman vriendelijk) bestuur – de koningin van Indi stuurt haar beeldschone giftige dochter als moorddadig geschenk naar Alexander – ontwikkeld land <Inden, Indi> *Heimlichkeit*: r. 43, 396, 471, 873, 1327, 1647; i) **Indie** – rijk van koning / sultan Claris van Indie <Inden> *Cassamus*: r. 173, 193, 768, 944, 1107; i) **India** – Saraceens koninkrijk in Groten Asia van koning Indus, later van koning Pellijs van India – neemt deel aan de belegering van Constantinopel – bij de crematie van de man worden de weduwen meeverbrand – land geregeerd door een koning die goed is voor het volk en zichzelf niet verrijkt <Inden> *Limburch*: boek V, r. 2106; boek VII, r. 978, 1365, 1370, 1849; boek VIII, r. 815; boek IX, r. 580, 792; boek X, r. 809, 856, 881, 889; boek XII, r. 97, 300; i) **India** – (voorbeeldig [?]) koninkrijk <Indie> *Limburch Frg*: H51C, r. 5, 30, 38; i) **Indien** – mogelijk hetzelfde als **Cleen India** – Saraceens koninkrijk – bondgenoot van sultan Carodos van Babilonien; *Limburch Prz*: p. 103, [106]; i) **India** – Saraceens koninkrijk in Groes-Assia van koning Indius, later van Pelias van India – neemt deel aan de belegering van Constantinopel – bij de crematie van de man worden de weduwen meeverbrand – land dat geregeerd

wordt door een koning die goed is voor het volk en zichzelf niet verrijkt <Endie, Indie, Indien> *Lymburch*: boek VII, r. 987, 1386, 1391, 1872; boek VIII, r. 816, 1020; boek IX, r. 576, 891; boek X, r. 836, 960, 985, 993; boek XII, r. 93, 460; i) **Indie** – toenaam van **Morant von Indie**; *Ogyer*: r. 1533; i) **Indie** – behorend bij het rijk van Priamus van Troyen – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand <Inden> *Parthonopeus*: r. 114, 3723; i) **Grote India** – “tusschen dat Grote India ende dat Aertschen Paradyse” waarvandaan het bot (van de panthera) kwam waarvan de kam (één van de drie ‘gestolen’ juwelen van Reynaert) is gemaakt; *Reynaert Prz*: r. 4191; i) **Groot India** (de ed. Hellinga leest hyperdiplomatisch Groot Judia) – “tusschen dat Groot India ende dat Eerdsche Paradise” waarvandaan het bot van de ‘panthera’ kwam, waarvan een kam gemaakt is; *Reynaerts historie*: r. 5454; i) **India** – gelegen tussen Caucasus, de Rode See en Oceanus met 44 koninkrijken – vermaard om zijn bont, edelstenen en edelmetalen – land van herkomst van koning Orcomenis – koninkrijk (or. Lidiains, Lindiains) van koning Merioen 4 <Endi, Inde, Inden, [Indi], Indien, Indy> *Troyen*: r. 1134, 13495, 16873, 19417, 22635, 28360, 28383, 28388, 28403, 28412, [28508], 28518, 29215; i) **Endi** – Saraceens [?] koninkrijk van Assentijn, land van herkomst van Ysabele – gelegen aan een uitloper van het vagevuur – het einde van de wereld <Ende, Enden> *Walewein*: r. 3457, 4930, [5948], [5950].

India 2 h) lees: Judia, d.i. Judea – onduidelijke toevoeging t.o.v. het Oudfrans door Lodewijk van Velthem – hetzelfde als **Judea**; i) **India** – land waar koning Pelles van Listenois en koning Alein van den Vasten Eylanden / Foreinen Lande en hun vader [?] Broen vandaan komen [?]; *Merlijn*: r. 19122.

India zie **Numidia**

India, Groot zie **India 1**

India, Klein zie **Klein India**

Indie(n) zie **India 1**

Indien zie **Inden, die**

Indius zie **Indus**

[Indsch, dat] n) het Indisch – taal; o) **Intsch**; *Alexander*: boek X, r. 564, 689, 693.

[Indsche] n) Indische, van / uit Indië; o) **Intsce** <Indsce, Inschen, Intscer>

Alexander: boek VII, r. 512; boek X, r. 589, 721; fragm. P II, r. 252;

i) **Intsche** – “dat intsche conincrike”; *Heimlicheit*: r. 430; o) **Insce** <Inscen, Insche> *Cassamus*: r. 907, 1050.

[Indsche See, die] h) or. Indicus mare – bedoeld is de Indische Oceaan – mogelijk hetzelfde als **Oceanus**; i) **die See van Endi** – gelegen bij Endi – met bijzondere zeedieren en stenen; *Alexander*: boek VII, r. 1011; i) **[die Intsce See]** – zee bij Endi [?] <Intscer See> *Alexander*: boek X, r. 1229; i) **Zee van Indi** – gelegen bij India – met bijzondere zeedieren en stenen; *Troyen*: r. 28508.

Indus e) **Indus** – Saraceens koning van India; f) vader [?] van Pellijs van India; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel – gedood door Heinrijs van Limborch; *Limborch*: boek VIII, r. 815; e) **Indius** – Saraceens koning van India; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 816.

[Indus, die] h) de rivier de Indus, vroeger Sindhu geheten – ontspringt in de Himalaya en stroomt door het huidige Pakistan via de steden Gilgit en Hyderabad en mondt ten zuiden van Karachi uit in de Arabische Zee c.q. de Golf van Oman; i) **Indus** – rivier in Endi, mondt uit in de Rode Zee – naamgever van Endi <Inden> *Alexander*: boek VII, r. 1021; boek IX, r. 31, 48; i) **die Inde** – tot waar Kerle voor Octaviaen / Augustus land veroverd heeft (na Meden en Persi) <Inden> *Caesar*: r. 1188.

Inganc, in den zie **Levanganc**

Ingelant zie **Engelant**

Ingelände, Zee van zie **Zee van Ingelände**

Ingelbeert e) **Ingelbeert** alias **de Zas** – hertog van Sassen; f) vader van Aleit <Ingelbeerd, Ingelbeerte, Ingelbert, Ingelberte> *Flandrijs*: r. 1613, 1618, 1622, 1632, 1686, 1692, 1699, 1708, 1721, 1745, 1784, 1845, 1862, 1909, 1917, 1929, 1942, 1959, 1962.

Ingeleer van Gasscoen zie **Ingelram van Gaschoengien**

Ingelheim h) Ingelheim¹ aan de linker oever van de rivier de Rijn² nabij Mainz in Rheinland-Pfalz, Duitsland – volgens de Duitse *Weltchronik*, r. 21162 werd Ingelheim gesticht door Julius Caesar – volgens de Duitse *Kaiserchronik*, r. 14438 zoekt paus Leo (in de Duitse traditie de broer van Karel de Grote) hier zijn broer Karel op om te klagen over hoe hij door de Romeinen verminkt en verdreven is; i) **Ingelhem** – waar koning Karel zich bevindt als hij van een engel de goddelijke opdracht krijgt uit stelen te gaan <Ingelem> *Elegast*: r. 5, 11, 1104; i) **Ingelheym** – burcht / stad, gelegen aan de Ryn – hertogdom van Mile van Ingelheym – verder als boven <Engelers, Ingelheim, Ingelhem, Yngelheyme> *Meinet*: r. A18, 3; A23, 27; A294, 30, 65; A295, 24; A320, 21; A324, 3; A344, 50; A373, 60; A374, 5, 9; A389, 43; i) **Ingelheim** – gelegen op de Rine – waar Gods liefde voor Karel de Grote bleek door hem uit stelen te sturen; *Reinolt*: r. 4257.

Ingelhem zie **Ingelheim**

Ingelram zie **Ingelram van Gaschoengien**

Ingelram van Gaschoengien a) Engelier de Gascoigne / de Bordelle; d) één van de twaalf genoten van Karel de Grote – gedood bij Roncesvalles; e) **Ingelram** – ridder in het leger van Karel de Grote; *Gwidekijn*: r. 19; e) **Inghelram van Gaschoengien** – ridder – heer van Gaschoengien – leenman van koning Karel van Parijs; g) aanwezig bij de strijd om Rosefloer tegen de drie Saraceense reuzen <Ingelrame van Gaschoengien> *Madelgij*: fragm. XIV,

1. http://cf.hum.uva.nl/dsp/scriptmanent/Google_Earth/Ingelheim_am_Rhein.kmz

2. <http://en.wikipedia.org/wiki/Rhine>

r. 402, 440; e) **Ingelram van Gaschoengien** – ridder – leenman van koning Karel die Grote; g) naar het door de Saracenen belegerde Eggermont gestuurd; *Malegijs*: p. 343; e) **Engelers** – hertog van Gaskonien; g) bondgenoot van Karll Meynet in de strijd tegen Agolant – gedood door de heidenen in de slag bij Runtzevale <Engelere> *Meinet*: r. A357, 45; A453, 63; A454, 20, 23; A455, 22, 42; e) **Engelier** – hertog; g) legeraanvoerder van Karel de Grote tegen Broyer; *Ogyer*: r. 20136; e) **Englens**; g) vecht in het leger van Karle; *Reinolt*: r. 12183; e) **Inghel van Gaschoengien** – geboren te Bordeeus – ridder in dienst van Karel de Grote <Ingeleer van Gassoen, Inghelen, Ingh[...]r> *Roelant*: r. 572, 683, 691, 1657, 1799; e) **Eugelerius** – hertog van Aquitanien – ridder in dienst van Karel de Grote; g) begraven te Bourdeus; *Roelant*: r. P1132; e) **Engelerius** (or. Engelerus, natione gasconicus, dux urbis Aquitanie) – hertog van Aquitanien en de gelijknamige verloren gegane stad <Engelerus> *Turpijn*: V, r. 32, 51; XIII, r. 47.

Ingelsce zie **Engelsche**

Ingelsce zie **Engelschen, die**

Yngelsche zie **Engelsche**

Inghel van Gaschoengien zie **Ingelram van Gaschoengien**

Inghelan(d)t zie **Engelant**

Inghelram van Gaschoengien zie **Ingelram van Gaschoengien**

Inghelsce zie **Engelschen, die**

Inghelsche zie **Engelsche**

Inglan(dt) zie **Engelant**

Innocent a) Innocentius IV, d.i. Sinibaldo Fieschi (ca. 1195-1254); c) paus van 1243-1254; d) geraakt in een machtstrijd met keizer Frederik II, moet daardoor in 1245 naar Lyon vluchten, maar keert zes jaar later als overwinnaar terug; e) **Innocent** – paus; g) verdreven door keizer Vrederic; *Alexander*: boek VII, r. 659.

Insce zie **Inden, die**

Insc(h)e zie **[Indsche]**

[Ynse Roke, die] h) or. (Ma(l)ruc) li Rous – (abusievelijk [?]) als toponiem opgevat;

i) **[die Ynse Roke]** – gelegen tussen Irlant en Scollant (wat de duiding ‘Indische’ (*MNW* s.v. ROTSE) tegenspreekt – lees [?]: Yrse) – toenaam van **Maroc vander Ynsen Roken** <vander Ynsen Roken> *Lanceloet*: boek II, r. 1217.

Intsce zie **[Indsche]**

Intsce See zie **[Indsche See, die]**

Intsch zie **[Indsch, dat]**

Intsche zie **[Indsche]**

Ypander e) **Ypander** – kasteelheer; g) weigert de dode geliefde van een jonkvrouwe te begraven omdat hijzelf haar wil hebben – zijn mannen worden door Torec verslagen – ontvoert Miraude – eist tweegevecht met Torec, verliest en wordt zijn man <Ipadere, Ypandere> *Torec*: r. 2202, 2209, 3460a, 3463, 3478, 3510, 3514, 3516, 3524, 3534, 3562, 3570, 3573, 3594.

Ypanis zie [Hypanis]

Ypaschoen zie [Hypaschoen]

Yperbori zie [Hyperbori]

Yphicen h) or. Thesaille – mogelijk hetzelfde als **Tessalie** – zie ook **Epiros**;

i) **Yphicen** – woonplaats van Pirrus en Andromata <Epychen> *Troyen*: r. 35131.

Ypyrus zie **Epiros**

Ypodame(n) zie [Hypodame]

Ypodamie(n) zie [Hypodame]

Ypodamie zie [Hypodamie]

Ypodanen zie [Hypodame]

Ypodomie zie [Hypodame]

Ypodonien zie [Hypodamie]

Ypocras a) de Griekse arts Hippokrates / Hippocrates ¹ (460-ca. 370 v.C.); d) wiens mensbeeld, medisch denken en humorenleer gedurende de Middeleeuwen algemeen geaccepteerd waren; e) **Ypocras** – arts; g) hoofdpersoon in het exemplarisch verhaal van de tweede vroede Anxillas – stuurde zijn neef in plaats van zelf de zieke zoon van de koning van Hongerien te behandelen – doodde zijn neef omdat die hem in kennis voorbijgestreefd was – stierf aan een ongeneeslijke ziekte <Ypocrase, Ipocras> 7 *Vroeden*: r. 993, 1009, 1018, 1022, 1030, 1039, 1105, 1108, 1118, 1160, 1178; e) **Ypocras**; g) was exemplarisch sober in eten en drinken omdat hij dieet hield <Ypocrate> *Heimlichkeit*: r. 922, 930, 1259; e) **Ypocras**; g) exemplarische geneesheer; *Troyen*: r. 11635.

Ypocrisie(n) zie [Hypocrisie]

Ipolitus zie [Hipolitus] 1 & 2

Ypomedon zie [Hypomedon]

Ypomie i) **Ypomie** – Saraceense stad waar Agulant zich beraadt over zijn wraak op Gelloen; *Lorreinen O*: r. 110.

Ypone zie [Hypone]

Yprant zie **Pyrant**

Ipsim h) or. Cepsim; i) **Ipsim** – stad [?] bij Troje – veroverd door Thelamon van Salomynen; *Troyen*: r. 32791.

Yracus zie [Hyracus]

Yrene a) Irene († 803); b) echtgenote van Leo IV de Chazaar – moeder van Constantijn VI; c) regentes voor Constantijn VI 780-790 en 792-797 – keizerin van het Byzantijnse rijk (797-802); d) liet haar zoon in 797 arresteren en de ogen uitsteken om zelf als keizerin over het Byzantijnse rijk te heersen – leed diverse nederlagen tegen o.a. de Arabieren – moest toelaten dat Karel de Grote tot keizer werd gekroond; e) **Yrene** – keizerin van Grieken; f) zuster van Fromondijn; g) valt opnieuw Siten en Gardeterre aan <Irene, Yrenen>

---

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Hippokrates>

Lorreinen: fragm. VIII, r. 39, 85, 90, 113, 223, 243, 251, 273, 295, 301, 309, 362; fragm. VI, r. 71; e) **Yrene**; f) dochter van Gelloen – zuster van Fromondijn en Haerdreit; *Lorreinen Bo*: fragm. II, r. 184; e) **Yrene** – door haar huwelijk met Leo keizerin van Grieken; f) dochter van Gelloen – moeder van Constantijn – echtgenote van Leo, zoon van keizer Constantijn van Grieken <Yrenen, Yreine> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 721, 756, 1359, 2107; e) **Yrene** – door haar huwelijk met Leo keizerin van Grieken; f) dochter van Gelloen – echtgenote van Leo, zoon van keizer Constantijn van Grieken; *Lorreinen O*: r. 3093; e) **Yrene** – keizerin van Grieken; f) dochter van Gelloen – zuster van Fromondijn en Haerdreit – moeder (bedoeld is echtgenote [?]) van Leo – moeder van Constantijn – moeder van Mechiel (bij de koning van Bulgerie); g) verraadster – belegert de stad Gardeterre in Siten – verliest – gehaat door haar onderdanen – verliefd op de koning van Bulgerie, maar valt hem later aan; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 168, 265, 271, 288; fragm. D, r. 108, 149, 164, 203, 260; e) **Erena** – keizerin van Grieken – zou bij een Saraceense overwinning mogelijk ook vrouwe van Affrijcken worden; f) dochter van Guwelloen; g) verraderlijk karakter – heeft haar man vermoord en haar twee kinderen de ogen uitgestoken – strijdt in Roncevale eerst aan Franse zijde maar steunt al snel (volgens plan) de andere partij – gevlucht maar uiteindelijk toch terechtgesteld voor haar verraad door Karel de Grote; *Roelant*: r. P759, P776, P812, P833, P860, P874, P889, P1158, P1168.

Yrcane zie **Hircanie 1**

Yrcani(a) zie **Hircanie 1**

Yrcanie(n) zie **Hircanie 1**

Yrcanoise zie [**Hyrcaoise, die**]

Yrconoise zie [**Hyrcaoise**]

Yrlanders zie **Yrschen, die**

Irlant h) Ierland, met als hoofdstad Dublin¹ (zie **Duvelant**) – hetzelfde als **Hybernien** – zie ook **Yrsche** en [**die Yrschen**]; i) **Yrlant** – voorbij Bartanien – land van herkomst van Ysaude van Yrlant – onderworpen aan Alexander de Grote <Irlant> *Alexander*: boek VII, r. 1758; boek VIII, r. 109; boek X, r. 1167; i) **Yerlant** – waar sente Brandaen leefde; *Brandaen*: r. 2; i) **Yerlant** – koninkrijk; *Buevijn*: fol. A3r, A6r, B3r, H2r, H2v, H4v, H5v, M3v; i) **Yrlant** – koninkrijk – (uiteindelijk) van (Florigout en) Mahaut van Ysrahel; *Florigout*: r. 5276; i) **Irlant** – land waar de stenen voor het graf van koning Pandragoen vandaan komen, zoals bevolen door Merlijn; *Graal*: r. 6827; i) **Yerlandt** – grenzend [?] aan Enghelant – waar Joncker Jan met een reus vecht; *Joncker Jan*: p. 204; i) **Irlant** – de Ynse Roke ligt tussen Irlant en Scollant – behoort tot koning Arturs gebied; *Lanceloet*: boek II, r. 1218, 35484; i) **Yrlant** – koninkrijk, aan zee gelegen – waaruit drie ridders (op Corbenije) afkomstig zijn; *Lanceloet*: boek III, r. 5442, 8255, 10313; i) **Yrlant** – koninkrijk – toenaam van **Lyam van Yrlant** – de koning neemt deel aan het

---

1. http://cf.hum.uva.nl/dsp/scriptamanent/Google_Earth/Dublin.kmz

toernooi van Winceestre – land van herkomst van Orcani – de koning is aanwezig bij de kroning van Bohort en Lyoneel – bisdom – bondgenoot van Mordret in diens strijd tegen koning Artur <Irlant, Yrlande> *Lanceloet*: boek IV, r. 772, 5626, 7444, 7863, 9707, 11152, 11200, 11238, 11240, 11318, 11423; i) **Yrlant** – bondgenoot van de Saksen in de strijd tegen koning Artur – waarheen de Ieren de gevangengenomen koning Artur willen brengen; *Lantsloot*: r. 1741, 1745; i) **Ierlant** – koninkrijk – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Limborch*: boek VIII, r. 1094; boek XII, r. 587; i) **Yrlant** – koninkrijk – verder als boven <Hirlant> *Lymburch*: boek VIII, r. 1084; boek XII, r. 170, 844; i) **Yerlant** – met de sinte Patricius valleye – bezocht tijdens Oriandes rondreis; *Malegijs*: p. 162; i) **Yrlant** – koninkrijk <Yrlande> *Meinet*: r. A316, 41; i) **Yerlant**; *Meluzine*: fol. P2va; i) **Irlant** – met Scotlant herkomstland van de Sennen, o.a. van koning Barnagus en koning Malegans <Ierlant, Yrlant> *Merlijn*: r. 13868, 19982, 23010; i) **Yrlant** – koninkrijk, aan zee gelegen – bondgenoot [?] van Sassen; *Moriaen*: r. 2397, 4167, 4237, 4465, 4508, 4513, 4521; i) **Yrlant** – koninkrijk <Irlant> *Mouwen*: r. 2839, 2954, 2960, 3073, 3130, 3164, 3303, 3308, 3352, 3375; i) **Yerlant** – koninkrijk, geregeerd door zeven koningen o.a. koning Maquemor, later van Artus van Algarbe – leenplichtig aan de koning van Enghelant – partij in het toernooi te Lonnen; *Olivier*: fol. D1v, D2r, D3r, D4v, E4v, F1r-F3r, F4v, F5v-F6v, G1r-G3v, G4v, G5r, G6r, H2r, H4v, H6r, H6v, I3v, I4r, K4v, K5r; i) **Irlant** – Saraceens koninkrijk van Fursijn van Irlant – levert soldaten aan het leger van Sornagur <Yrlant> *Parthonopeus*: r. 1563, 1619; fragm. M I, fol. 1va, 28; i) **Yrlant** – land van herkomst van Orgeleos van Yrlant en van Ysaude van Yrlant; *Perchevael J*: boek II, r. 40065, 40539; i) **Yrlant** – koninkrijk – geboorteland [?] van Dromas; *Ragisel*: r. 1068; i) **Yerlant** – land voorbij Bertaengen; *Troyen*: r. 29326; i) **Irlant** – land van herkomst van de overleden echtgenote van koning Amoraen – land van herkomst van Ysaude van Yerlant <Yerlant> *Walewein*: r. 3149, 3441.

Yros a) afgeleid van Hercules (zie **Hercules**); e) **Yros** – Saraceens koning van Lidimo; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 982; e) **Yros** – Saraceens koning van Sardis; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 971.

Yrsche n) Ierse, van / uit Ierland (zie **Irlant**); o) **Yersche**; *Olivier*: fol. F3r; o) **Yrsche**; *Moriaen*: r. 2986.

[Yrschen, die] a) de Ieren – zie ook **Irlant**; e) **die Yrlanders** – volk / leger uit Yrlant – bondgenoten van Mordret in diens strijd tegen koning Artur; *Lanceloet*: boek IV, r. 11322; e) **die Yerschen** – volk / leger uit Yerlant <Yersche, Yersschen> *Olivier*: fol. F2v-F3v, F5r, H6v.

Irtus zie [**Hirtus**]

[**Is**] zie **Ysis 3**

Isaac 1 a) de aartsvader Isaak (*Genesis 21*) – betekent: moge God toelachen; b) zoon van Abraham en Sara – echtgenoot van Rebecca – vader van Jakob en Esau;

c) tweede van de drie aartsvaders; d) toen zijn vrouw onvruchtbaar bleek, bad Isaak tot de Heer en zijn gebed werd verhoord in de vorm van de tweeling Esau en Jakob – de voorstelling van zaken die Dirc Potter in *Der minnen loep* geeft wijst op contaminatie met Abraham, Hagar en Sara, maar Abraham mankeerde niets aan zijn ogen toen hij Hagar bekende – blindheid speelde Isaak parten toen hij als gevolg van een wisseltruc van Rebekka Jakob zegende in plaats van Esau; e) **Ysaac**; f) zoon van Abraham en Sara – echtgenoot van Rebecca – vader van de tweeling Esau en Jacob <Ysaacs> *Alexander*: boek IV, r. 533, 535, 540; e) **Isaac**; g) kwam door ongehoorzaamheid aan God in de Hel terecht; *Joban*: r. 715; e) **Ysaac** (hs. Ysayas); g) verwelkomt Jhesus als die op paaszaterdag met een kruis de poort van de Hel openbreekt; *Leven Ons Heren*: r. 4233; e) **Ysac**; f) echtgenoot van Rebecca; g) zijn oude en (mede daardoor) onvruchtbare echtgenote Rebecca maakt van de blindheid van haar man gebruik om hem bij een dienstmeid een kind te laten verwekken; *Minnen loep*: boek IV, r. 977; e) **Ysaac**; f) zoon van Abraham; g) bijna aan God geofferd door zijn vader; *Olivier*: fol. K5v.

Ysaac 2 e) **Ysaac** – rijke Jood te Bagharac; g) bij wie de Joden van die stad jaarlijks bijeenkomen voor overleg en om hun Pasen te vieren omdat hij de machtigste en rijkste van hen is – in wiens kelder sente Waerneer ritueel vermoord wordt <Ysaacs> *Waerneer*: r. 26, 161, 167, 213.

Ysabeele 1 e) **Ysabeele** – hertogin van Lymborch; f) echtgenote van hertog Otto van Lymborch – moeder van Heyndrick van Lymborch en Margrieta van Lymborch; g) zeer bedroefd over haar verdwenen dochter – ontvangt Etsijtes van Armenien en Evac van Arragoen waardig – reist per schip met haar man naar Constantinopel als Heyndrick keizer van Grieecken is <Ysabele> *Limborch Prz*: p. 6, 8, 36.

Ysabeele 2 e) **Ysabeele**; f) dochter van de voedster van Vienne – voedsterzuster van Vienne; g) boezemvriendin van Vienne – wordt samen met Vienne door Godevaert Dalenson gevangengezet – huwt met Eduwaert <Ysabeelen, Ysabelen, Yzabeele, Yzabeelen> *Parijs*: z.r.

Ysabele 1 e) **Ysabele**; f) dochter van Justiniaen – zuster van Fallax; g) door Flandrijs van verkrachting gered; *Flandrijs*: r. 347, 402.

Ysabele 2 e) **Ysabele** – dienstmeid van Rosemont; g) reist mee met de als harpspeler vermomde Rosemont; *Valentijn*: fragm. II, r. 49, 126, 134, 153, 172.

Ysabele 3 a) hoewel het gebruikelijk is de naam Isabel te herleiden tot Elisabeth kan deze naam ook afgeleid worden van Izebel (zie **Jezebel**), een Oudtestamentische koningin met een schoon uiterlijk en een even ongunstige reputatie, wat in de *Walewein* functioneel lijkt; e) **Ysabele** – jonkvrouw; f) dochter van koning Assentijn van Endi; g) verdrinkt de bouwmeester van haar geheime boudoir – om de roep van haar schoonheid begeerd door koning Amoraen – laat zich schaken door Walewein, op wie zij verliefd is, en

verraadt zo haar vader <Ysabelen, Ysenbele, Ysenbelen> *Walewein*: r. 3423, 3443, 7838, 7841, 7921, G7930, 7936, 7950, 7966, 7971, 8010, 8076, 8080, 8096, 8388, 8468, 8504, 8518, 8713, 8719, 8795, 8956, 8994, 9004, 9043, 9097, 9118, 9126, 9159, 9166, 9275, 9517, 9651, 9832, 9978, 10145, 10268, 10652, 10839, 10914, 10922, 10995, 11105.

Ysabele zie **Ysabeele 1 & 2**

Isabella van Vranckrijck a) Isabella van Frankrijk (1225-1270); b) zoon van Lodewijk VIII en Blanca – zuster van Lodewijk de Heilige; e) **Isabella van Vranckrijck**; f) zuster van koning Lodewijk van Vranckrijck – geliefde en later echtgenote [?] van haar kamerling graaf Robrecht van Artoys en Bollonoys – buitenechtelijk moeder van Joncker Jan uut den Vergiere; g) na de bevalling gevonden door haar oom, de hertog van Borbon, die haar met haar broer Lodewijk verzoent – aan het hof in Parijs herenigd met haar volwassen zoon Joncker Jan <Isabelle> *Joncker Jan*: p. 216-218, 220.

Ysaïas a) de profeet Jesaja (765 v.C.-na 700 v.C.) (*2 Koningen, Jesaja*); b) zoon van Amoz; c) belangrijkste van de vier grote profeten; d) werkend onder de koningen Uzzia, Jotham, Achaz en Hizkia; e) **Ysaïas**; g) voorspelt koning Achas de komende geboorte van een kind bij een maagd; *Alexander*: boek IV, r. 883; e) **Ysaïas** – verwelkomt Jhesus als die op paaszaterdag met een kruis de poort van de Hel openbreekt <Ysayas> *Leven Ons Heren*: r. 287, 4228.

Ysayas zie **Isaac 1**

Ysac zie **Isaac 1**

Ysacar e) **Ysacar** – ridder van Karll Meinet; g) verrader [?]; *Meinet*: r. A248, 25.

Ysalde zie **Ysaude 1**

Ysamnes a) or. Isannes; e) **Ysamnes** – Perzisch strijder; g) koningszoon – gedood door Orestes <Ysamnesse> *Alexander*: boek III, r. 117, 126.

Ysande zie **Ysaude 5**

Ysane a) or. Ysane; e) **Ysane**; f) zuster van hertogin Druwane, meester Yverd en de graaf van Monclier – tante van Madelgijs en Vivien – echtgenote van Spyet; g) door de Saracenen ontvoerd naar Mayorcken waar zij om haar Christen geloof gefolterd wordt – bevrijd door Madelgijs, Spyet en Aymijn – trouwt daarna met Spyet <Ysanen> *Madelgijs*: fragm. I, r. 148, 152; fragm. X, r. 4, [18]; fragm. XII, r. 9, 12; e) **Ysane**; f) zuster van Druwane van Eggermont – schoonzuster van hertog Buevijn van Eggermont – tante van Malegijs en Vivien van Eggermont – echtgenote van Spiet – moeder van Spiet jr.; g) mooi – door de Saracenen ontvoerd naar Mayorcken – bevrijd door Malegijs en Spiet, op wie zij verliefd wordt – na 22 jaar herenigd met Druwane – huwt met Spiet en bevalt na diens dood van hun zoon Spiet <IJsane, Ysanen> *Malegijs*: p. 5, 6, 9, 10, 132, 140, 141, 143-149, 154, 155, 158, 159, 179, 197, 204, 216, 227, 228, 280-282; e) **Ysane** – vermomming van een duivel; g) waarmee Oriande van Rootsefluer wordt bedrogen; *Malegijs*: p. 203.

Ysaria zie **Ysauria**

- Ysaude 1** a) Iseut la Blonde / Isoude met het Gouden Haar; b) dochter van Iseut en de koning van Ierland – echtgenote van koning Marc van Angletterre en Cornwall – minnares van Tristan; d) raakt als toekomstige bruid van koning Marc, door het drinken van een liefdesdrank, hopeloos verliefd op diens neef Tristan; e) **Ysaude**; g) exemplarisch mooie vrouw; *Alexander*: boek VIII, r. 109; e) **Ysoude**; f) geliefde van Trustram, de neef van haar echtgenoot; g) exemplarische geliefde <Ysouden> *Floris*: r. 58; e) **Ysalde** – “coninghinne reyne”; g) onderhield een exemplarische buitenechtelijke relatie met Tristram – redt haar / hun eer op een voorbeeldige manier door listig haar in een boom verscholen echtgenoot te negeren; *Minnen loep*: boek I, r. 2499; boek II, r. 3618, 4206; e) **Ysaude**; f) echtgenote van koning Marcus – minnares van Tristram; g) heeft zichzelf gedood na Tristrams dood <Ysouden> *Mouwen*: r. 69; e) **Ysaude van Yrlant**; f) geliefde van Tristram <Ysouden> *Perchevael J*: boek II, r. 40539, 40767, 40999; e) **Ysolt**; g) bedreven in geneeskunde; *Tristant*: r. 143; e) **Isaude**; f) geliefde van Triestram; g) exemplarische geliefde <Isauden> *Vergi*: r. 890, 893; e) **Ysaude**; g) exemplarisch mooie vrouw; *Walewein*: r. 3437.
- Ysaude 2** e) **Ysaude**; f) echtgenote van de koning van Spanie; g) toeschouwster bij het slottoernooi te Cardoel, waaraan haar echtgenoot deelneemt <Ysouden> *Ferguut*: r. 5178, 5529.
- [Ysaude] 3** e) **Yzaude** – Saraceense; f) kleindochter van Ysonas – nicht van Gardepont – achternicht van Florentine <Yzaudine> *Florigout*: r. 4215, 5273; e) **Yzaude** – Saraceense; f) achternicht van Florentine; *Florigout K*: fol. 2, r. 156.
- Ysaude 4** e) **Ysaude**; f) dochter van Yoen en Helene – zuster van Hastinc; *Lorreinen O*: r. 2191.
- Ysaude 5** e) **Ysaude** – heidense prinses – kamenier van Florette; g) één van de zeven prinsessen bij wie Segheliyn de Zeven Vroeden verwekt – gedood door Gaures <Ysande, Ysauden> *Segheliyn*: r. 4075, 4226, 4252, 4263, 4268, 4275, 4558, 4569, 4588, 4596, 4602, 4605, 4623, 4627, 4630, 4644, 4676, 4688, 4724, 4742, 4756, 4760, 4769, 4779, 4996, 5146, 5530.
- Ysaude metter Witter Hant** a) Isoude met de Witte Handen; b) dochter van de hertog van Bretagne – zuster van Kaherdin – echtgenote van Tristan; e) **[Ysaude] metter Witter Hant**; g) exemplarisch mooie vrouw <die metter witten hant> *Alexander*: boek VIII, r. 110; e) **Ysaude metter Witter Hant**; g) verder als boven; *Walewein*: r. 3442.
- Ysaude van Yerlant** a) Iseut, koningin van Ierland; b) moeder van Iseut la Blonde / Isoude met het Gouden Haar; e) **Ysaude van Yerlant**; g) exemplarisch mooie vrouw; *Walewein*: r. 3441.
- Ysaude van Yrlant** zie **Ysaude 1**
- Isauria** h) Isauria, historische regio in Klein-Azië ten noorden van Pamphylia (zie **Pamphylia**), met daarin de stad Isaura – volgens Isidorus van Sevilla dankt de regio haar naam aan het gegeven dat de wind daar uit alle richtingen waait –

door Bartholomeus Anglicus ten onrechte begrepen als een synoniem van Pamphylia (*De Proprietatibus rerum*, XV s.v. Pamphylia); i) **Ysauria** – land in Minder Asia; *Alexander*: boek VII, r. 1366; i) **Ysauria** – Saraceens koninkrijk in Clenen Asia van koning Nilus / Vulpis van Ysauria – neemt deel aan de belegering van Constantinopel <Ysaria> *Limborch*: boek VIII, r. 913; boek XII, r. 614; i) **Asauria** – idem als in *Limborch*; *Limborch Frg*: H53, r. 72; i) **Ysauria** – Saraceens koninkrijk van koning Vulpus – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Lymburch*: boek XII, r. 891; i) **Isauria** – land in Mynder Asya; *Troyen*: r. 28939.

Isegri(j)m zie **Ysengrijn**

Isegrin(n) zie **Ysengrijn**

Ysemgrijm zie **Ysengrijn**

Ysenbele zie **Ysabele 3**

Ysengrijn a) de wolf Ysengrimus / Ysegrim, ¹ uit de Latijnse *Ysengrimus* en de Middelnederlandse *Vanden vos Reynaerde* – zal ooit als sprekende naam (ijzeren grijns [?]) bedoeld zijn geweest, vgl. Grimbeert en Tibeert; b) echtgenoot van de wolvin Hersent – geen familie van Reynaert, al wordt hij door de vos ‘oom’ genoemd; e) **Ysengrijn** – wolf – heer, toegenaamd: die Grijse; f) echtgenoot van Haersint – broer van Rume en Wijdelancken; g) aartsvijand van Reynaert, die zijn vrouw ‘verhoert’ heeft en zijn kinderen blind gepist <Isegrim, Isengrijn, Isingrijn, Ysegrim, Ysegrime, Ysegrims, Ysegrine, Ysengrijne, Ysengrijns, Ysengrim, Ysengrime, Ysingrijn, Ysingrijns, Ysingrine> *Reynaert A en F*: r. 62, 64, 98, 171, 180, 187, 197, 203, 231, 1222, [[F1469]], 1481, 1517, 1555, 1565, 1570, 1580, 1616, 1854, 1904, 1915, 1919, 1928, 1940, 1950, 1970, 1987, 1993, 2014, 2022, 2095, 2110, 2169, 2260, F2235, 2461, 2487, 2706, 2806, 2825, 2830, 2835, 2853, 2874, 2876, 2881, 2887, 2890, 2917, 2929, 2993, 3013, 3103, 3406, 3462; e) **Ysegrym** – wolf – heer, toegenaamd: die Gryse; f) echtgenoot van Eerswijnde – oom van Reynaert 1 – vader van Ydelbalch en Nymmer Sat; g) dient aanklacht tegen Reynaert in – diverse / vele keren door Reynaert bedrogen en in de val gelokt en daardoor mishandeld – maakt galg voor Reynaert gereed – volgens Reynaert één van de samenzweerders tegen koning Nobel – gevangengenomen, van zijn vel / poten worden twee schoenen (ook twee van Eerswijnde) voor Reynaert gemaakt – in ere hersteld – vertelt allerlei streken van Reynaert, waarbij hij het slachtoffer werd – daagt Reynaert uit voor een tweekamp: weigert genade te schenken, verliest uiteindelijk, is zwaar gewond en vernederd <Isegrym, Ysegrym, Ysegrim, Ysegrims, Ysegryms> *Reynaert Prz*: r. 44a, 45, 118, 124, 159, 169, 891, 1090, 1092, 1116, 1144, 1150, 1174, 1183, 1360, 1402, 1409, 1413, 1419, 1423, 1428, 1433, 1436, 1456, 1468, 1495, 1546, 1557, 1663, 1672, 1793, 1817, 1836, 2004, 2062, 2070, 2080a, 2081, 2085, 2101, 2119, 2122a, 2124, 2127, 2131, 2147, 2156, 2210, 2223, 2290, 2514, 2525, 2533a, 2561, 2567, 2715a, 2752, 2829, 2831,

---

1. <http://www.vanatotzreeks.nl/lemma.php?letter=Y&categorie=0&t=142>

2958, 2981, 2993, 2997, 3031, 3035, 3063, 3394, 3514, 3574, 3642, 3758, 3844, 4524, 4630, 4689, 4699, 4704, 4743, 4749, 4850, 4861a, 4941, 5028, 5097, 5145, 5171, 5212, 5261a, 5302, 5310, 5468a, 5485, 5491, 5528, 5545, 5559, 5565, 5621, 5632, 5639a, 5651, 5656, 5657, 5755, 5782, 5822, 5825, 5830, 5833a, 5843, 5925, 5927a, 5937, 6090; e) **Ysegrim** – wolf – heer, toegenamd: die Gryse; f) echtgenoot van Eerswijn – broer van Rume en Wide Lancken – oom van Reynaert 1 – vader van Ydenbalch en Selden Sat; g) verder als boven <Isegrijm, Isegrim, Isegrinn, Isegrym, Ysegrijm, Ysegrims, Ysegrin, Ysegrine, Ysegrym, Ysegryms, Ysengrine> *Reynaerts historie*: r. 72, 74, 108, 179, 188, 194, 201, 237, 251, 1240, 1519, 1522, 1553, 1590, 1630, 1645, 1876, 1933, 1944, 1949, 1957, 1963, 1970, 1980, 2008, 2024, 2055, 2122, 2137, 2281, 2292, 2446, 2480, 2504, 2723, 2799, 2808, 2822, 2828, 2849, [2857], 2870, 2875, 2881, 2884, 2909, 2921, 2991, 3012, 3103, 3410, 3471, 3480, 3658, 3709, 3807, 3810, 3971, 4002, 4020, 4025, 4070, 4075, 4108, 4513, 4649, 4728, 4810, 4952, 5046, 5860, 5982, 6050, 6061, 6067, 6082, 6116, 6125, 6249, 6361, 6450, 6459, 6526, 6576, 6610, 6658, 6759, 6770, 6972, 6980, 7018, 7036, 7052, 7058, 7121, 7133, 7154, 7161, 7163, 7345, C7354, 7370, 7444, 7454, 7614; e) **Ysemgrijm** – verwijzend naar een fabel c.q. roman; *Walewein*: r. 8588.

Isenwit e) **Isenwit** – reus; f) broer van Reinwart; g) bedreigt met zijn broer Parijs – door Johan gedood; *Johan*: r. 2788, 2812.

Ysoen zie **Esyoene van Salensen**

Isidia zie **Pisidia**

Ysidonie h) mogelijk hetzelfde als **Essedonie**; i) **Ecidonien** – Saraceens koninkrijk – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limburch*: boek XII, r. 583; i) **Ysidonie** – Saraceens koninkrijk – verder als boven; *Lymburch*: boek XII, r. 840.

[Isidorus, sent] a) or. beatus Ysidorus episcopus; e) **sint Isidorus** – bisschop; g) regelgever; *Turpijn*: II, r. 73.

Isidris zie **Sidus**

Ysidus a) or. Ifidus – doublure ten opzichte van **Sidus**; e) **Ysidus**; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – gedood door Hector; *Troyen*: r. 20097.

Ysike h) knipoog [?] naar Yseke, het huidige Isques ¹ nabij Boulogne-sur-Mer in Picardië in het noorden van Frankrijk; i) **Ysike** – koninkrijk van koning Roges, na diens dood van Roges <Hisike> *Walewein*: r. 5320, 5722, 11015, 11086, 11111.

Isingrijn zie **Ysengrijn**

Ysioen(e) van Salenten zie **Esyoene van Salensen**

Ysiona zie **[Hesiona]**

Ysione zie **[Hesiona]**

---

1. http://cf.hum.uva.nl/dsp/scriptamanent/Google_Earth/Isques.kmz

Ysione van Salenten zie **Esyoene van Salensen**

Ysiphile zie [**Hysiphile**]

Ysis 1 e) **Ysis** – Saraceens koning van Garamentis; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel <Nifijs> *Limborch*: boek VIII, r. 942; boek XII, r. 285;

e) **Ysis** – Saraceens koning van Geramatis; *Limborch Frg*: H53, r. 92; e) **Ysis** – Saraceens koning van Garamentis; g) verder als boven; *Lymburch*: boek VIII, r. 939; boek XII, r. 437.

Ysis 2 e) **Ysis** – “een jonck Romaen”; g) bemint Anazartes – verhangt zichzelf als zij vanwege zijn lage afkomst zijn liefde versmaadt <Isis, Ysus> *Minnen loep*: boek I, r. 1179, 1186, 1217; boek II, r. 4213.

Ysis 3 l) de vorm **Ysis** laat zich verklaren als een verlezing van d’Icis < Dicis < Ditis, de naam die Benoit de Sainte Maure geeft aan Dictys de Kretenzer, legendarisch Griekse pseudo-auteur – schreef de *Ephemeris belli Troiani* (Grieks origineel uit de 1e of 2e eeuw n.C., Latijnse bewerking uit de 4e eeuw) – komt met koning Idomeneus van Kreta mee naar de Trojaanse Oorlog – auctoritas; m) **Ysis** – aan Griekse zijde – wiens ooggetuigenverslag van de oorlog om Helena één van de bronnen is over de Trojaanse Oorlog <Ancise, [Is], Isis, Ysise> *Troyen*: r. 592, 7754, 30257, 30277, 30284, [30785], 30794, 32424, 32639, 33053, 33245, 33420, 33829, 33886, 34041, 35131, 35316.

Ismael a) Ismaël¹ (*Genesis* 16: 11)² – lett. God hoort; b) zoon van Abraham en Hagar – vader van o.a. Nebajot – stamvader der Ismaëlieten; e) **Ismael**; f) stamvader van de Agarene en de Nabatiene, ook van de Tatre <Hismahel, Ismaels, Ysmaels> *Alexander*: boek VII, r. 1184, 1194; e) **Hismahel**; f) stamvader van de Hismaliete, de Agarene en de Nabatiene <Hismahels, Hysmahels> *Troyen*: r. 28677, 28687.

[**Ismaelite, die**] a) de Ismaëlieten, Arabisch herdersvolk (*Genesis* 37: 25)³; b) afstammelingen van Ismaël; e) **Ismaelite** – volk – dezelfde als **die Tatre**; f) afstammelingen van Ismael; *Alexander*: boek VII, r. 1199; e) **Hismalite** – volk; f) afstammelingen van Hismahel; *Troyen*: r. 28690.

[**Ismarus**] a) or. Ismarus; e) **Hismarus**; g) strijdt mee met Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – doopt de pijlen in gif; *Troyen*: r. 38725; e) **Hysmarus** – Trojaan; g) verder als boven *Troyen Prz*: fol. 152rb.

Ysmaton h) or. Mirne alias Ismaron – Ismara, historische stad in Thracië, mogelijk gelegen in de omgeving van het huidige Maritsa⁴ in Bulgarije; i) **Ysmaton** – waarheen Ulixes vluchtte na de val van Troje en de hinderlaag van koning Namplus – waar Ulixes het Palladium achterlaat bij zijn vertrek <Mynerve> *Troyen*: r. 33181, 34368.

1. <http://en.wikipedia.org/wiki/Ishmael>

2. http://vulgate.org/ot/genesis_16.htm

3. http://vulgate.org/ot/genesis_37.htm

4. http://cf.hum.uva.nl/dsp/scriptmanent/Google_Earth/Maritsa.kmz

Ysoloe h) gelet op de brontekst, Honorius' *Imago Mundi*, zal dit een verminking zijn van Scotia Thile: "Scotia Thile cuius arbores numquam folia deponunt, et in qua vi. mensibus videlicet estivis est continuus dies, .vi. hibernis continua noxen" – verkeerd begrepen als een tweede eiland nabij (ultima) Thule (zie **Tulus**); i) **Ysoloe** – "Buten Noerweghes is Tilee / Ende een eylant, heit Ysoloe, / Daer die loveere bynnen (lees [?]: nie en) vallen / Van den lande al mit allen. / Daer ist dach den somer lanc / Ende nacht in des wynters bedwanc: / VJ maent nacht, VJ maent dach"; *Troyen*: r. 29332.

Ysolt zie **Ysaude 1**

Ysona i) **Ysona** – toenaam van **Pelles van Ysona** – stad gelegen op zeven mijl van Jherusalem – verdedigd door Judas – door Seghelijn met hulp van God veroverd; *Seghelijn*: r. 1488, 1536, 9982, 10016, 10022, 10065, 10558, 10806.

Ysonas e) **Ysonas** – Saraceens koning; f) vader van Gardepont en Lapedant – grootvader van Yzaude – oom van Florentine; g) honderd jaar oud, levensmoe en teleurgesteld in zijn slechte zoons <Yzonas> *Florigout*: r. 4217, 4274, 4679, 4757, 4762, 4778.

Ysoni(j)a van Salenten zie **Esyoene van Salensen**

Ysoni(j)e zie **Esyoene van Salensen**

Ysoreit 1 a) or. Ysoré de Boulogne; b) zoon van Fromont de Boulogne – neef van Fromont de Lens; e) **Ysoreit** – leenman van Fromont; f) neef [?] van Fromont; *Lorreinen V*: fragm. A, r. 15.

Ysoreit 2 e) **Ysoreit**; g) raadt koning Yewyn aan de Heemskinderen niet aan Karel de Grote uit te leveren – vermoordt Lambert; *Heemskinderen*: p. 62-64; e) **Ysoreyt** – hertog – raadsman van Yve; g) raadt Yve aan Ritzart, Fritzart, Adelhart en Reynolt niet aan Karle uit te leveren <Ysoret> *Reinolt*: r. 2703, 2746, 2855, 2863; e) **Ysoreit** – hertog – raadsman van koning Yewe; g) verder als boven; *Renout*: r. 561, 604, 746.

Ysores a) or. Ysores, Saksisch koning; e) **Ysores** – heidens koning – één van de Sennen; g) berijdt het paard Gringalet; *Merlijn*: r. 29996, 29998, 30062.

Ysoret zie **Ysoreit 2**

Ysoude zie **Ysaude 1**

Yspangen zie **Spaengen**

Ispanien zie **Spaengen**

Ispanyen zie **Spaengen**

Yspanyen zie **Spaengen**

Israel 1 a) Israël, nieuwe naam voor aartsvader Jakob (*Genesis* 32: 28) (zie **Jacob 1**) – lett. strijder Gods; b) zoon van Isaak en Rebekka – tweelingbroer van Esau; e) **Israhel** – nieuwe naam van **Jacob**; g) ontvangen na zijn gevecht met een engel / God; *Alexander*: boek IV, r. 594; e) **Israel**; *Madelgijs*: fragm. XIII, r. 111.

Israel 2 h) Israël c.q. het Heilige Land – ook: het volk van Israël (*Handelingen* 9-11) – zie ook [dat Heilige Lant], dat Joden lant, Judea, [dat Lant van Beloften], **Palestine 1** en **Premissione**; i) **Israhel** – "tfolc van Israhel"; *Alexander*:

boek III, r. 795, 801; boek IV, r. 603, 667, 672, 680, 736, 757, 760; i) **Israel** – (land van) het volk Gods; *Helias Prz*: p. 19, 48; i) **Israel** – volk dat in de woestijn door God werd gevoed; *Lanceloet*: boek III, r. 9627; i) **Ysrahel** – God gaf het volk Israëls in de woestijn te eten; *Meinet*: r. A334, 13; i) **Israel** – het heilige land; *Vergi Prz*: r. 1480.

Israelsce

Israelsche n) Israëlsche c.q. Joodse; o) **Israelsce** <Israhelsce, Israhelsche>

Alexander: boek III, r. 827; boek X, r. 179; o) **Israelsche** – gezegd van volk; *Lantsloot*: r. 1134.

Ysrahel i) **Ysrahel** – toenaam van **Mahaut van Ysrahel**; *Florigout*: r. 5382, 5395.

Israhel zie **Israel 1 & 2**

Israhelsc(h)e zie **Israelsche**

Yssdier zie **Disdier 2**

Ysslant h) geen eigenaam, maar een (verzamel)naam voor (ei)land(en) in de buurt van Spanje; i) **Ysslant** – heidens land bij Spanigen, verslagen door Heyme en Eymrich von Narbone; *Reinolt*: r. 72.

Yssoen h) Issus in Cilicië, Klein-Azië – bij het huidige Iskenderun ¹ in het zuidoosten van Turkije; i) **Yssoen** – havenstad in Cilicia waar Alexander de Grote koning Daris van Percen versloeg; *Alexander*: boek II, r. 530, 597, 621, 846.

[Yster, die] h) de rivier de (H)Ister, d.i. de benedenloop van de Donau, in het huidige Roemenië; i) **Yster** – zijrivier van de Dunouwe – waarnaar Ystria genoemd is; *Alexander*: boek VII, r. 1515; i) **Ysur** – zijrivier van de Dunouwe – naamgever van Hesturea; *Troyen*: r. 29083.

Ystor a) or. Isdor; e) **Ystor** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Priamus van Troyen; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena <Hystor> *Troyen*: r. 9572, 11284.

Istorie vanden Grale zie **Queste vanden Grale, die**

Ystorie vanden Heilige Grale zie **[Historie van den Heilige Grale, die]**

Ystria h) het land rond het huidige Istria, ² aan de benedenloop van de rivier de Donau, ook wel de (H)Ister geheten (zie **[die Yster]**), in het huidige Roemenië – niet de regio Istrië aan de Adriatische Zee in het huidige Kroatië, Slovenië en Italië; i) **Ystria** – in het oosten van Europa – vernoemd naar de Yster; *Alexander*: boek VII, r. 1513; i) **Hesturea** – land in Europa – genoemd naar de rivier Ysur; *Troyen*: r. 29081.

Ysur zie **Yster, die**

Ysus zie **Ysis 2**

[Yswent] zie **Haersint**

Ytale zie **Italien**

Italen zie **Italien**

Italia zie **Italien**

1. http://cf.hum.uva.nl/dsp/scriptmanent/Google_Earth/Iskenderun.kmz

2. http://cf.hum.uva.nl/dsp/scriptmanent/Google_Earth/Istria.kmz

[Italiaens, dat] n) lett. Italiaans, bedoeld is het Latijn (zie **dat Latijn**); o) **Ytaliaens** – de taal die Julius Cesar sprak, en de bewoners van Bevaes niet; *Caesar Prz*: fol. 34v.

[Italianen, die] a) de Italianen; e) **Italiane** – correspondeert met **Ytalia** (in *Troyen*) – de inwoners van Italia, tussen de Suutsee en Monju – hun Latijnse naam; *Alexander*: boek VII, r. 1517; e) **die Ytalianen** – volk; g) vermaard om hun leugenachtigheid; *Minnen loep*: boek II, r. 736.

Ytalie zie **Italien**

Italien h) Italië c.q. het Italiaanse schiereiland – in engere zin het vroegere Latium d.i. het huidige Lazio met als hoofdstad Rome ¹; i) **Italia** – in Europeanen, tussen de Suutsee en Monju – vernoemd naar de Siciliaanse koning Ytalus – onderwerpt zich zonder strijd aan Alexander de Grote <Italen, Italien> *Alexander*: boek VII, r. 1540, 1702; boek X, r. 1073, 1156; i) **Ytalien** – waarheen Julius Cesar teruggaat of bericht stuurt om legioenen te verzamelen, en waarvandaan ook inderdaad legioenen te hulp schieten – in 460 veroverd door Odeacrus: *Caesar Prz*: fol. 12r, 40r, 41r, 45v, 59r; i) **Italien** – land – waarheen Eneas vlucht na de val van Troje <Ytalien> *Eneide*: r. 59, 480, 1226, 1628, 2583, 3847; i) **Ytale** (or. Italic) – “die van Ytale”; *Heimlicheit*: r. 39; i) **Italien** – koninkrijk van Pippijn; *Hugbe Prz*: p. 4; i) **Italien** – land waar Joncker Jan aan het hof van Romen is opgegroeid; *Joncker Jan*: p. 206; i) **Ytale** – land dat koning Artur na zijn overwinningen in Gallen van plan was te veroveren; *Lanceloet*: boek IV, r. 10110; i) **[Ytalie]** – land – het ‘tegenwoordige’ **Lombardien** – leenplichtig aan Rome – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken <Ytalien> *Limborch*: boek VIII, r. 1086; i) **Ytalie** – land waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben <Ytalien> *Limborch Prz*: p. 13; i) **Ytalie** – land – het ‘tegenwoordige’ **Lombardien** – leenplichtig aan Rome – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Lymburch*: boek VIII, r. 1076; i) **Ytalyen** – waarheen Eneas vertrekt vanuit Carthago – waar de tegennatuurlijke liefde dagelijks en in het openbaar gepraktiseerd wordt; *Minnen loep*: boek I, r. 1067, 1101; boek III, r. 99, 123; i) **Ytalie** – land veroverd door Eneas na zijn vertrek uit Troje <Ytalien> *Parthonopeus*: r. 255; i) **Ytalia** – nieuw / huidige naam van **Hesperia** – land in Europeanen, begrensd door Monju en de Zuytsee – genoemd naar koning Ytalus – waarheen Eneas van Troyen op bevel van de god Apollyn trekt – waar in het zuiden al een Griekse kolonie is – met vele koninkrijken <Italien, Ytale, Ytalia, Ytalien> *Troyen*: r. 29085, 29108, 29270, 35812, 35935, 36150, 36167, 36176, 36195, 36204, 36207, 36218, 36257, 36312, 36314, 36667, 36757, 36774, 36787, 36834, 36875, 36934, 37068, 37077, 37181, 37204, 37389, 37564, 37589, 37647, 38123, 40139, 40612; i) **Ytalien** – Eneas moet zich op weg begeven naar het westelijk deel van Ytalien, het geboorteland van Dardanus, maar het zuiden mijden, want daar wonen Grieken – waar Eneas zal

---

1. http://cf.hum.uva.nl/dsp/scriptamanent/Google_Earth/Roma.kmz

strijden zoals voorspeld – met vele koninkrijken; *Troyen Prz*: fol. 135rb, 136ra, 137rb-137vb, 138ra, 139ra, 140ra, 140vb, 141va, 141vb, 142vb-143va, 144va, 145vb, 146ra, 149ra, 160rb, 163rb; i) **Italyen** (or. Italia) – waarvandaan vier markgraven met 4000 man Karel de Grote te hulp schieten in diens strijd tegen koning Aigolant; *Turpijn*: III, r. 61.

Italische n) Italisch (of Italiaans, van / uit Italië); o) **Italische** – “italische reiche” <Ytalische, Italischen> *Eneide*: r. 3629, 13309.

Ytalus a) Italus; b) vader van Sicelus – volgens de *Spiegel historiael* (I¹, 32, 1-3) broer van koning Cyculus van Cycile; e) **Ytalus** – koning van Cicilien; g) naar wie Italia genoemd is; *Alexander*: boek VII, r. 1523; e) **Ytalus** – koning van Cecile 1; g) verder als boven; *Troyen*: r. 29091.

Ytannos e) **Ytannos** – ridder, heer van het Casteel der Campioens – leenman van hertog Marron, later leenman van Turias; g) getrouwd – sterk – al vijf jaar heer van het Casteel der Campioens – door Turias verslagen in een tweegevecht – wordt daardoor diens leenman; *Turias*: p. 25-27, 29-31, 37, 43.

Yve zie **Eva**

Ive(n) zie **Yewe**

Yverd e) **Yverd** – meester, magister te Parijs; f) broer van Druwane, Ysane en de graaf van Monclier – oom van Madelgijs en Vivien; g) aanwezig bij de bevrijding van Rosefloer – mee op weg naar Eggermont, in gevecht met koning Karel de Grote bij Monclier – sterft op zee in de strijd met de Saracenen; *Madelgijs*: fragm. III, r. 60, 139; fragm. IV, r. 319; fragm. VII, r. 37, 52, 251, 264; e) **Jorck** – meester, tovenaer – woont nabij Parijs; f) broer van de graaf van Moncler en Druwane – zwager van hertog Buevijn van Eggermont – oom van Malegijs en Vivien; g) verblijft op Rotsefluer tijdens de belegering door koning Antenor van Spaengien – beledigt hem en wordt gevangengenomen – bevrijd door de toverende Malegijs – gaat mee naar Mayorcken – gedood in de strijd tegen koning Yvorijn jr. van Mombrant <Jorc, Jorcx> *Malegijs*: p. 3, 17-20, 22, 24, 51-54, 56, 57, 59, 61, 76, 122, 130, 140, 151, 152, 156, 157, 160, 194, 195, 198, 248, 254.

[Ivo(n)] a) Ive, Ivon; d) één van de twaalf genoten van Karel de Grote – compagnon van Ivoire (zie **Yvorius** / **Voorne**) – gedood door koning Marsile te Roncesvalles; e) **Vueuoen**; *Ogier H*: r. 199; e) **Ivone** – ridder; g) gedood door koning Marcilijs <Noyone> *Roelant*: r. 1243, 1655.

Yvon de Gales a) or. Yvon de Gales; e) **Yvon de Gales** – ridder; g) zag tot tweemaal toe Melusine in drakengedaante bij het slot Lusignen; *Meluzine*: fol. Z5rb.

Yvorijn zie **Yvorijn van Mombrant 1 & 2 & 3**

Yvorijn van Damast a) mogelijk dezelfde als **Yvorijn van Mombrant**; e) **Yvorijn van Damast** – Saraceens sultan van Damast; g) bondgenoot van koning Alant van Arabien – gevangengenomen door Etsijtes van Armenien en Evac van Arragoen; *Limborch Prz*: p. 70.

Yvorijn van Mombrant 1 a) or. Yvori de Montbrant, koning; e) **Yvorijn van Mombrant** – Saraceens koning / sultan van Mombrant; f) vader van (o.a.)

Bellefleure – schoonvader van Buevijn jr. – eerste echtgenoot van Susiane; g) begeert Susiane van Ermenien, trouwt met haar op voorwaarden en wordt door haar toverring 's nachts onmachtig gemaakt – ontvoert de door Buevijn van Austoen geredde Susiane vlak na haar bevalling – belegert Ermenien nadat Susiane door Seghebalt van Grymmerstoel in Provencien bevrijd is – wordt gevangengenomen, bekeert zich en ontvangt als doopnaam **Balam** – door zijn schoonzoon Buevijn jr. opgevolgd als koning <Ivorijn, Ivorijs, Yvoryn, Yvorijn, Yvorijne, Yvorijs> *Buevijn*: fol. C5v, C6r, C6v, E1r, E1v, E3v, E4r, E5r, I1v, I2r, I6r, K2r, K3v, K4v-K6r, L1r, L1v, L2v, L3v, L4v, M1r, M3r.

Yvorijn van Mombrant 2 a) or. Yvorin de Monbranc, koning van Monbranc; b) broer van Gaudisse de Roches; e) **Yvorijn van Mombrant** – Saraceens koning van Mombrant – later leenheer van koning Galefier van Palernen; f) broer van emir Gaudijs van Babilonien – oom van Claramonde; g) gefingeerde oom van Tryakel / Aliames – is Claramonde kwaadgezind – laat Gherijn / Hughe tegen zijn dochter schaken – belegert Palernen om zijn nicht Claramonde te krijgen, maar keert zonder haar terug naar Mombrant – belegerd door koning Galefier van Palernen en Aliames c.s. – overwint <Yovrijn, Yvorijs> *Hughe Prz*: p. 43, 56, 57, 59-69, 71, 72; e) **Yvorijn** – Saraceen, koning van Monbrant; f) vader van Ydonie; *Huge V*: r. 299, 315.

Yvorijn van Mombrant 3 a) or. Sorgalant de Monbrant, koning; e) **Yvorijn** – Saraceens koning van Mombrant; f) vader van Beufloer – grootvader van Aymijn – pleegvader van Vivien; g) belegert Eggermont omdat de zwangere Beufloer naar Eggermont is gevlucht – wordt uiteindelijk gevangengenomen door Aymijn – ontsnapt en neemt Aymijn en de hertogelijke familie gevangen <Yvorijs, Yvorine> *Madelgij*s: fragm. VII, r. 235; fragm. IX, r. 2, 11, 120, 160, 172, 177, 183, 185, [198], 219, 242; e) **Yvorijn van Mombrant** – Saraceens koning van Mombrant; f) vader van Benfluer en Yvorijn van Mombrant 4 – pleegvader van Vivien van Mombrant / van Eggermont – grootvader van Aymijn van Eggermont; g) draagt een baard – belegerd door de sultan van Persen om Benfluer – laat de zwangere Benfluer vertrekken naar Eggermont – belegert Eggermont om Benfluer – gevangengenomen door de toverende Spiet en Aymijn maar ontsnapt met hulp van Galaffer – neemt de hertogelijke familie van Eggermont gevangen – gedood door Vivien bij de bevrijding van Eggermont <IJvorijn, IJvorijs, Yvorijs, Yvorijs van Mombrants> *Malegij*s: p. 11, 24-26, 28, 30-34, 37, 41, 44, 46-49, 58, 59, 63, 68, 72-74, 90, 91, 93, 96-98, 102-105, 107, 111, 112, 115, 151.

Yvorijn van Mombrant 4 e) **Yvorijn van Mombrant** – ‘de jonge koning’ Yvorijn van Mombrant – Saraceens koning van Mombrant; f) zoon van koning Yvorijn van Mombrant 3 – broer van Benfluer en Goriant van Mombrant; g) volgt zijn vader op nadat die gedood is door Vivien van Eggermont – valt Vivien c.s. aan die op weg naar Mayorcken is afgedreven – bondgenoot van koning Putiblas van Turckien – gedood door Aymijn van Eggermont tijdens de bevrijding van Malegij's <Yvorijs> *Malegij*s: p. 151-153, 156, 194-195, 308, 309, 312, 317, 318, 320, 322, 324, 327.

Yvorijn van Monbrant a) mogelijk dezelfde als **Yvorijn van Damast**; e) **Yvorijn van Monbrant** – Saraceens sultan van Monbrant; g) bondgenoot van koning Alant van Arabien – gevangengenomen door Etsijtes van Armenien en Evac van Arragoen; *Limborch Prz*: p. 68, 69.

Yvorijn Mombrant! o) **Yvorijn Mombrant!** – strijdkreet van het Saraceense leger van koning Yvorijn van Mombrant (bij de belegering van Eggermont); *Malegijs*: p. 97.

Yvoryn zie **Yvorijn van Mombrant 1**

Yvorius a) Yvorius, Ivoire; d) één van de twaalf genoten van Karel de Grote – compagnon van Ive (zie [**Ivo(n)**]) – door koning Marsile gedood te Roncesvalles; e) **Voorne** – ridder in dienst van Karel de Grote; g) gedood door koning Marcelijs <Vorne> *Roelant*: r. 1243, 1655; e) **Yvorius** (or. Yvorius); g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich naar Spaengien begaf – begraven op het heldenkerkhof van Arle; *Turpijn*: V, r. 40; XIII, r. 73.

Ywain zie **Ywein 1 & 2 & 3**

Ywan (die Grote) zie **Ywein 1**

Ywe zie **Yewe**

Ywein 1 a) Yvain le Grant / Ywein de Grote, alias Le Chevalier au Lion c.q. Ywein met de leeuw, hoofdpersoon van Chrétien de Troyes' Arturroman *Le Chevalier au Lion* – als kind Yvonet geheten – mogelijk verwijzend naar de historische Owein (2e helft 6e eeuw), zoon van koning Urien van Rheged; b) zoon van koning Urien van Gorre – halfbroer (zelfde vader) van Yvain (uit overspel) – neef (zoon van een halfzuster) van koning Artur – neef van Calogrenant – echtgenoot van Laudine; d) sluit vriendschap met een leeuw – de naam Ywein was gedurende de Middeleeuwen in adellijke kringen als jongensnaam bijzonder geliefd en kwam veel frequenter voor dan andere Artur-namen; e) **Ywein** – dapper ridder – in r. 4318 abusievelijk toegenaamd: metten Witten Handen (zie **Ywen metten Witten Handen**) – in r. 5402-03 abusievelijk toegenaamd: “dien ridder metten Baerde” (lees: Liebaerde); g) boezemvriend van Gawein – tijdens het slottoernooi op de achtste dag (van de twaalf) door Ferguut verslagen <Yweine, Ywain> *Ferguut*: r. 12, 23, 82, 1105, 1772, 2992, 4318, 5248, 5403; e) **Ywein** – Tafelronde-ridder; f) zoon van koning Orient – neef van Walewein; g) door Walewein als één van de tien metgezellen gekozen om Lanceloet op te sporen – gevangengenomen door de graaf van Trepas en bevrijd door Lanceloet, Bandemagus, Gaheret en Bohort van Gaunes – zat gevangen in Verbodene Berch – aanwezig op het toernooi dat bij het kasteel Peninge gehouden wordt – vecht met Lanceloet bij Mellijn in de veronderstelling met Keye te vechten – vecht voor Lanceloet in diens oorlog tegen koning Claudas <Iwein, Ywain, Ywaine, Ywayn, Yweine, Yweyn> *Lanceloet*: boek II, r. 1718, 1922, 1937, 1957, 2303, 4812, 4814, 4876, 4879, 4887, 4891, 4898, 4902, 4907, 4913, 4933, 4937, 4953, 4991, 4997, 5002, 5009, 5019, 5023, 5039, 5048, 5055, 5071, 16260, 16262, 16284, 16294, 16306, 16314, 16336, 16355, 16368, 16386, 16399, 16416, 16449, 16458,

REPERTORIUM VAN EIGENNAMEN IN MIDDELNEDERLANDSE LITERAIRE TEKSTEN

16483, 16495, 16502, 16536, 16588, 16592, 16605, 16641, 16661, 16713, 16751, 16769, 16897, 16909, 16920, 16933, 17056, 17060, 17066, 17081, 17093, 17114, 17122, 17136, 17140, 17150, 17153, 17176, 17193, 17311, 17340, 17342, 17366, 17370, 17396, 17404, 17437, 17440, 17464, 17472, 21745, 21806, 21810, 21823, 21850, 21852, 21947, 22085, 22097, 24595, 25017, 25747, 27134, 27249, 28698, 28704, 28990, 28997, 29010, 29012, 30233, 30239, 30285, 30343, 30614, 31896, 32425, 32555, 33086, 33094, 33112, 33488, 33975, 34340, 34359, 34378, 34379, 34385, 34389, 34765, 34819, 34825, 34837, 34855, 35816; e) **Ywein** – Tafelronde-ridder; g) gaat op queeste naar de Graal <Yweine> *Lanceloet*: boek III, r. 2370, 2430; e) **Ywein** – Tafelronde-ridder; g) gaat met Perchevale voor koning Artur op onderzoek uit als de door Walewein gestuurde ridders en koningen hun kamp bij Kardoel opslaan <Yweine> *Lanceloet*: boek III, r. 22052; e) **Ywein** – ridder van koning Artur; f) zoon van koning Urien; g) trekt met koning Artur op tegen Lanceloet van Lac in Gaule – legeraanvoerder van koning Artur in diens strijd tegen Mordret – gedood door Mordret <Iwain, Ywain, Ywayne, Yweine> *Lanceloet*: boek IV, r. 7651, 7758, 7766, 7769, 8979, 9006, 9019, 10980, 11050, 11055, 11057, 11065, 11105, 11117, 11127, 11134, 11154, 11160, 11207, 11217, 11227, 11250, 11263, 11449, 11542, 11552, 11566, 11775, 11787, 11791, 11818; e) **Ywein** – Tafelronde-ridder – toegenaamd: metten Liebaerde; g) (achter)volgt de van liefde waanzinnige Lantsloot – zoekt de verdwenen Walewein – gaat mee Lantsloot zoeken <Yweine, Yweins> *Lantsloot*: r. 654, 750, 768, 800, 814, 820, 840, 850, 875, 880, 2041, 2526, 2695, 2704, 2713, 2716, 2717, 2721, 3035, 3053, 3100, 3112, 3125, 3121, 3132, 3297, 3344; e) **Ywen die Grote** alias **Jonet** – Tafelronde-ridder; f) zoon van koning Uriens en Ermesint, een halfzuster van koning Artur – halfbroer (zelfde vader) van Ywen Overdoem – neef van koning Artur van Bertanien – neef van Gawyn, Agrawein, Gaheries en Garies – neef van Galescins; g) aangevallen door koning Ydier van Cornuale en de Sennen, ontzet door Gawyn c.s. – door koning Artur geridderd – scheidt samen met Keye en Griflet de in het bos vechtende ridders: Aggravadein, Morian en Signoras tegen Sagrimor, Dodinas en Galescins – gaat mee Merlijn zoeken <Iwein, Ywan, Ywan die Grote, Ywane, Ywein, Ywein die Grote, Yweine, Ywen, Ywene, Ywene den Groten, Ywine> *Merlijn*: r. 11482, 16351, 19558, 19564, 19739, 20182, 20837a, 20919, 20924, 21000, 21002, 21034, 21045, 21138, 21228, 21693, 24900, 25054, 25071, 25141, 25490, 25707, 25956, 27708, 27991, 28474, 28721, 28787, 28831, 28909, 28958, 29599, 29601, 29693, 31951, 32019, 32022, 32026, 32029, 32032, 32046, 32057, 32064, 32085, 32381, 32492, 34217, 34737, 35389, 35616, 35616a, 35617, 35630, 35641, 35648, 35661, 35665, 35674, 35679, 35682, 35687, 35694, 35706, 36069, 36149, 36155; e) **Ywein** – Tafelronde-ridder – toegenaamd: metten Lybaerde; g) heeft een leeuw die zo sterk als vier ridders is – gaat mee Spangen bevrijden – vecht mee tegen de koning van Yrlant – bevrijdt in Yrlant de in de strijd gevangengenomen Tafelronde-ridders <Ywain, Ywayne, Yweine> *Mouwen*:

r. 637, 2911, 3125, 3301a, 3366, 3370, 3374, 3382, 3399, 3406, 3415, 3520, 3526, 3531, 3549, 3551, 3570, 4009; e) **Ywein**; *Ogyer*: r. 4; e) **Ywein** – ridder van koning Artur; g) gaat met Gariet naar Orglieus – wordt met hem gevangengenomen – bevrijd door Acgravein, Keye en Perchevael – helpt Walewein in Montesclaer – gaat naar Scaveloen en vraagt namens koning Artur om uitstel van het gevecht van Walewein tegen Ginganbrisiel en Dyandras <Ywain, Ywaine, Yweine> *Perchevael J*: boek II, r. 37011, 37076, 37089, 37095, 37854, 37856, 37864, 37869, 37915, 37929, 37936, 37959, 37985, 38141, 38155, 38222, 38993, 39041, 39117, 40433, 41998, 42007; e) **Ywain** – Tafelronde-ridder – toegenaamd: metten Libarde; f) zoon van koning Urien; g) mag als eerste, tegen Torec strijden – verliest uiteindelijk – vecht tegen Torec (bij Miraude), verslagen <Ywaine, Ywane, Yweine> *Torec*: r. 1905a, 1983, 2018, 2026, 2032, 2047, 2052, 2054, 2056, 2060, 2075, 2651, 3386; e) **Ywein** – ridder in dienst van koning Artur; g) boezemvriend van Walewein; *Walewein*: r. 39, 3203.

Ywein 2 a) or. Yvains li Avoltres / Ywein uit overspel – dezelfde als **Urien 2**;
 b) bastaardzoon van koning Urien van Gorre (bij de echtgenote van de seneschalk van Gorre) – halfbroer (zelfde vader) van Yvain le Grant / Ywein de Grote; e) **Ywein** – Tafelronde-ridder; g) gaat op queeste naar de Graal – raakt bij een 'joste' met Walewein (zij herkennen elkaar niet) dodelijk gewond en sterft in een naburig klooster na de sacramenten ontvangen te hebben <Iweine, Ywain, Ywaine, Yweine> *Lanceloet*: boek III, r. 1220, 1272, 1301, 1403, 1419, 1425, 5802a, 6072, 6085; e) **Ywen Overdoem** – ridder in dienst van koning Artur; f) zoon van koning Uriens met de echtgenote van de drossaard van Gorre als moeder – halfbroer (zelfde vader) van Ywen die Grote; g) “Overdoem” geheten omdat hij in overspel is verwekt – verdedigt / beheert de stad Soerhant – aangevallen door koning Ydier van Cornuale en de Sennen, ontzet door Gawyn c.s. – door koning Artur geridderd <Ywein Overdoem, Ywen> *Merlijn*: r. 19545, 19563, 19728, 20183, 20928, 21007, 21138, 24901, 25491; e) **Ywain** – Tafelronde-ridder; f) zoon van koning Urien; g) vecht tegen Torec – verslagen <Ywaine> *Torec*: r. 3385.

[Ywein] 3 e) **Ywain** – Tafelronde-ridder – toegenaamd: die Blonde; g) vecht tegen Torec – verslagen; *Torec*: r. 3366.

Ywein die Grote zie **Ywein 1**

Ywein metten Witten Handen zie **Ywein 1**

Ywein Overdoem zie **Ywein 2**

Ywen zie **Yewe**

Ywen zie **Ywein 1 & 2**

Ywen zie **Ywen metten Witten Handen**

Ywen zie **Ywen van Lyoneel**

Ywen Declains a) or. Yvain l'Esclains / li Dain; b) verwant van Loth en Brangoire – neef van Yvain de Lionel, Yvain as Blanchés Mains en Yvain de Rivel; e) **Ywen Declains** – ridder, in dienst van koning Artur; g) door koning Artur geridderd <Ywen van Stail> *Merlijn*: r. 24919, 28480.

Ywen die Grote zie Ywein 1

Ywen metten Witten Handen a) or. Yvain as Blanches Mains; b) verwant van Loth en Brangoire – neef van Yvain de Lionel, Yvain d’Esclains en Yvain de Rivel; e) **Ywen metten Witten Handen** – ridder in dienst van koning Artur; g) verdedigt Arondeel tegen de Sennen – door koning Artur geridderd <Ywen, Ywene myt den witten handen, Ywen myt den witten handen, Ywin metten witten handen> *Merlijn*: r. 19365-19366, 21214, 21215a, 21298, 21346, 21354, 24915, 28481.

Ywen van Lyoneel a) or. Yvain de Lionel; b) zoon van Grandalis – verwant van Loth en Brangoire – verwant van Minoras – neef van Yvain d’Esclains, Yvain as Blanches Mains en Yvain de Rivel; e) **Ywen van Lyoneel** – Tafelronde-ridder; f) zoon van de burggraaf van Crenefoert – neef van Minoras 2; g) verdedigt Arondeel tegen de Sennen – door koning Artur geridderd <Ywen, Ywen van Liones, Ywen van Lioneel> *Merlijn*: r. 21297, 21319, 24918, 28479, 30397.

Ywen van Liones zie Ywen van Lyoneel

Ywen van Riveel a) or. Yvain de Rivel; b) neef van Yvain de Lionel, Yvain d’Esclains en Yvain as Blanches Mains; e) **Ywen van Riveel** – ridder in dienst van koning Artur; *Merlijn*: r. 24917.

Ywen van Stail zie Ywen Declains

Ywen Overdoem zie Ywein 2

Ywijn zie Yewe

Ywin zie Ywein 1

Ywin metten Witten Handen zie Ywen metten Witten Handen

Ixion a) or. Ixion, koning van de Lapithen; b) vader van Peirithoüs; e) **Yxion** – koning van Thessalen; f) vader van Peritheon van Thessalen <Ixion, Yxions> *Jason*: fol. 8r, 11r; e) **Ixion**; f) vader van Pierocheus <Ixions> *Troyen*: r. 27077, 27292.

Yzabeele zie Ysabeele 2

Yzaud(in)e zie [Ysaude] 3

Yziphile zie [Hysiphile]

Yzonas zie Ysonas